БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 207 (16.897). ● 4 сентябрь 1977 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Жаната парти Бош секретари М. Лимайе бошчилигидаги Ҳиндистон парламент аъзоларидан бир группасини 2 сентябрда Кремлда қабул қилди. Делегация Ҳиндистон мустақиллигининг 30 йиллигига ва СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг 6 йиллигига бағишлаб ўтказилган Совет — Ҳиндистон дўстлиги ойлигида қатнашиш учун Ҳиндистон — Совет маданият жамиятлари делегацияси составида Совет Иттифоқига келган эди.

Суҳбат вақтида Совет — Ҳиндистон дўстлиги ва ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари тўғрисида, шунингдек Совет Иттифоқи билан Ҳиндистонни қизиқтирган халқаро проблемалар тўғрисида фикрлашиб олинди.

Делегация Улуғ Октябрь социалистик революциясининг яқинлашиб келаётган 60 йиллиги муносабати билан совет халқига кутловларни топширди. А. Н. Косигин Ҳиндистоннинг мустақилликка эришганлиги тарихий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

(ТАСС).

НАМАНГАН ПОЛИЗЧИЛАРИНИНГ ЮТУҒИ

НАМАНГАН. (Телефон орқали олинди). КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашаётган ва СССР янги Конституцияси лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши муносабати билан сиёсий активлиги, ғайрат-шижоати ҳар қачонгидан жўш урган область деҳқонлари катта зафар қучдилар. Улар 1 сентябрь кунигача давлатга 16 минг 100 тонна қовун-тарвуз ва бошқа хил полиз маҳсулотлари сотиб, йиллик планни ошириб адо этганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Ана шу ноз-неъматнинг 6 минг тоннадан ортиқроғи Байкал-Амур магистрали қурувчиларига, Шимолий Сибирь, Узоқ Шарққа, шунингдек мамлакатимизнинг қатор саноат марказларига жўнатилди.

Областда давлатга полиз маҳсулотлари сотиш давом этмоқда. Ноз-неъмат бунёдкорлари яна 2 минг тонна ширин-шакар қовун-тарвуз сотиш ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлашга аҳд қилдилар.

МИЛЛИОНЛАР МИНБАРИ

«Калининградская правда» редакциясининг журналистлари камдан-кам учрайдиган, аммо ибратомуз бир воқеага дуч келдилар. Газета корхонанинг эришган муваффақиятлари тўғрисида область заводларидан бирининг директори билан қилган суҳбатини босиб чиқарди. Ана ўша суҳбат бошқаларнинг эмас, балки шу завод ходимларининг жиддий эътирозларига сабаб бўлди. Завод ходимлари «Правда»га йўллаган мактубларида ишлаб чиқариш маданиятида, янги техникани жорий этишда, кадрларни тарбиялаш ва уларнинг ишлаб чиқаришда муқим қолиб кетишидаги мавжуд нуқсонларни ўртача ижобий рақамлар билан ниқоблаш керак эмас, деб ёздилар. Шундан кейин область газетасига яна шу завод ҳақида, бу гал унинг муваффақиятлари, ишдаги нуқсонларини чуқурроқ анализ қилиб чиқишга тўғри келди.

Матбуотда босиладиган ҳар бир материал учун объективлик, воқеаларга аниқ баҳо бериш, принципиал хулосалар чиқариш ғоят муҳимдир. Ҳаётда пайдо бўладиган проблемаларни ўрганиш ва ҳал этишга талабчанлик билан комплекс ёндашиш зарур эканлиги тўғрисида КПСС XXV съездининг берган йўл-йўриқлари матбуот ишида катта аҳамиятга эга.

«Комплекс ёндашиш» тушунчасининг ўзи газета шуғулланаётган ҳар бир масаланинг объектив томонларинигина эмас, шу билан бирга коллективдаги «инсоний омил» деб аталган маънавий иқлимни, кишиларнинг ташаббускорлигини ривожлантириш, онглилигини ошириш, унинг меҳнатдаги ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтириш билан боғлиқ бўлган маънавий резервларини ҳам пухта қараб чиқишни кўзда тутади. Жамоатчилик фикрини доимо ҳисобга олишнинг муҳимлиги СССР Конституцияси лойиҳасида қайд қилиб ўтилганлиги бежиз эмас. Ошкоралик механизмининг ўзини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини шакллантириш ва ифода этиш кўп жиҳатдан оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг фаолиятини уларга партиявий раҳбарликни яхшилаш билан чамбарчас боғлиқ эканлиги ҳам шубҳасиздир.

Асосий Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш давомида меҳнаткашлар «Правда»га юбораётган кўпгина хатларида шунга эътиборни жалб этмоқдалар, уларнинг ғоят қизиқиб ва шу билан бирга талабчанлик билан бераётган баҳолари, матбуот органларига билдирган конкрет истаклари, баъзан эса ўткир танқидий мулоҳазалари журналистлар учун эзгу маслаҳат ва йўл-йўриқ демакдир. Улар журналистлардан бундан буён ҳам партия сиёсатини жанговарлик билан амалга оширувчи кишилар бўлишини, газета ҳар бир сатрининг амалий таклифлар билан бойитилишини, актуаллигини ва социал-сиёсий аҳамиятини кучайтиришни талаб қилмоқдалар.

Конституция лойиҳасини муҳокама қилишни ташкил этишда қатнашишнинг ўзи редакция коллективлари учун журналист кадрларнинг ғоявий ва профессионал савиясини янада ўстириш мактаби бўлиб қолди. Шу кунларда газеталарнинг ўз ўқувчиларидан олаётган хатлари кўпдан-кўп қизиқарли хулосалар чиқаришга имкон беради, муҳокама натижасида турли ёшдаги ва ҳар хил касбдаги, давлат нуқтаи назаридан фикр юритувчи, янги янада бой ҳаётий ва касб тажрибасига эга бўлган кишилардан иборат кўплаб янги авторларни вужудга келтирди. Меҳнаткашларнинг Конституция лойиҳаси тўғрисидаги, ўнинчи беш йилликнинг муҳим вазифалари ҳақидаги фикрлари билан танишиб чиқиш, матбуот активлари сафини кенгайтириш, ёш ижодий кучларни жалб этиш, янги муҳим мавзуларни кўтариб чиқиш, матбуот материалларининг таъсирчанлигини ошириш учун ғоят катта имкониятлар борлигини қайта-қайта кўрсатиб турибди.

Совет кишилари давлат манфаатларини ўзларининг жонажон ишлари деб ҳисобламоқдалар, мамлакат экономикаси ва маданиятини ривожлантириш тўғрисида, социалистик Ватаннинг куч-қудратини мустаҳкамлаш ҳақида астойдил ғамхўрлик қилмоқдалар. Асосий Қонун лойиҳасининг муҳокама қилиниши шундан яққол далолат бериб турибди. Бу эса матбуотимиз зиммасига КПСС XXV съезди қабул қилган социал-иқтисодий программани бажариш учун курашга эътиборни янада кўпроқ қаратиш, кадрларни топширилган иш учун юксак масъулият руҳида тарбиялаш, ношудлик ва нўноқликка қарши, ишга маҳаллийчилик ва тор маҳкамачилик муносабатларига, консерватизм ва сансоларликка қарши қатъий кураш олиб бориш вазифасини юклайди. Жамоатчилик фикрини тўғри ифода этиш — матбуотнинг омма билан алоқасини мустаҳкамлаш, омманинг талаб-эҳтиёжларига сезгирлик билан қараш демакдир.

Газеталарда эълон қилинаётган материалларга газета жамоатчилик эътиборига ҳавола қилаётган ва бирон проблемага бағишланган материалларнинг сони билангина баҳо бериш ярамайди. Энг муҳими шуки, мавзу актуал ва салмоқли бўлсин, ундаги фикрлар далиллар билан исботлансин ва бошланган иш албатта охирига етказилсин.

Мана шундай энг муҳим мавзулардан бирини бугун алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бу — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақа мавзуидир. Ҳар бир коллективнинг, ҳар бир меҳнаткашнинг юбилей йилида юксак натижаларга эришуви ҳаётимизнинг Асосий Қонунини муҳокама қилишнинг муносиб якуни бўлиб, шонли байрам арафасида Ватанга энг яхши совға бўлади. Матбуот меҳнат беллашувининг якунларини дабдабали шовқин-суронсиз, оператив ва чуқур таҳлил қилиши, эришилган натижаларни олинган мажбуриятлар билан таққослаб кўриши, илғорлар тажрибасини кунт билан оммалаштириш, камчиликларни бартараф этишнинг ва қолоқларни илғорлар сафига етказишнинг конкрет йўлларини қидириб топиши керак.

Масалан, «Радянська Украина» республика газетаси шу масалаларни кескин, конкрет қилиб қўймоқда. Газета ишлаб чиқариш ходимларининг фикрига таяниб юксак сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўллари тўғрисида далилларга асосланган амалий материаллар босиб чиқармоқда, орқада қолаётган коллективлардаги аҳволга активроқ таъсир кўрсатишга интилмоқда, мажбуриятларнинг бажарилишини жамоатчилик назорати остида сақламоқда. Аммо мусобақани юзаки ёритиш ҳоллари ҳам учраб турибди. Чунончи, «Советская Киргизия» газетаси июнь ойида қолоқларсиз ишлашга даъват этиб, беш ойлик топшириқни уддалай олмаган 58 та корхонани эслатиб ўтди. Август ойига келиб қолоқ корхоналар сони 62 тага етди. Лекин газета материалларига қараб фикр юритиладиган бўлса, бундан ҳозиргача чуқур, конкрет хулоса чиқариб олингани йўқ.

Октябрь олди социалистик мусобақаси ва Конституция лойиҳасини муҳокама қилиш якунловчи, ғоят муҳим босқичга қадам қўйди. Конституция лойиҳасини муҳокама қилишни халқ хўжалигини ривожлантиришнинг жуда муҳим вазифалари билан тобора маҳкам боғлаб олиб борилаётган жойларда тўғри иш қилинмоқда. Редакция коллективларининг ижодий ишларини шунга йўналтириш, матбуотга раҳбарликни такомиллаштириш — партия комитетларининг бевосита вазифасидир.

Шуни эсда тутиш керакки, матбуотда эълон қилинган тўғри фикр катта кучга эгадир. Аммо бу фикр моҳирона ташкилотчилик иши билан мустаҳкамланиб собитқадамлик, қатъият билан олиб борилган амалий ишлар орқали рўёбга чиқади. Миллионларнинг чинакам минбари бўлган матбуотимизнинг ҳар бир чиқиши меҳнаткашларни КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли бажаришга, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга сафарбар қилиш учун янада яхшироқ хизмат қилсин!

(«ПРАВДА» газетасининг 2 сентябрдаги бош мақоласи).

УЛУҒ ОКТЯБРЬ ШАРАФИГА

ЗАРБДОР МЕҲНАТ — ЗАФАРЛАРИМИЗ ОМИЛИ

◆ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ВАХТАСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА
◆ ҚИШЛОҚ МЕҲНАТ АҲЛИНИНГ ДОЛЗАРБ КУНЛАРИ
◆ ҒОЛИБЛАР САФИ КЕНГАЯЁТИР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Чиноз пахта тозалаш заводи коллективи янги ҳосилни қабул қилишга ва қайта ишлашга жадал киришиб кетди. Тайёрлов пункти ҳозирнинг ўзидаёқ районнинг колхоз ва совхозларидан 700 тоннадан ортиқ «оқ олтин»ни қабул қилиб олди. Суратларда: 1. Районда йиғим-терим кампаниясининг бошланганлигига бағишланган тантана. 2. Янги ҳосилдан ташкил қилинган пахта карвони. 3. Дастлабки бунт шундай юксалмоқда.

Г. Пун ва И. Чернов фотолари, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЕЛЕГРАММА

ПАХТА ШТАБИ
Телефонлар: 337343-337604

ДОВОНДАН ОШИЛДИ

Фарғона область Киров районидаги «Москва» колхозининг А. Маматов бошлиқ бригадаси аъзолари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, дастлабки довондан ошдилар. Ҳар гектар ердан 24 центнердан пахта ҳосили йиғиб-териб олиниб, йиллик план бажарилди.

Бригада далаларида ҳали ҳосил кўп. Пахтакорлар имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, гектаридан яна 26 центнердан дурдона йиғиштириб олиш, ялпи ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга қарор қилдилар.

ИККИ ИШ КУНИДА

Чироқчи районидаги «Ўзбекистон Компартияси» совхози механизаторлари машина теримини кучайтирмоқдалар. Илғор механик-ҳайдовчилардан Т. Турсунова, М. Ашурова ўзлари бошқараётган машиналар бункеридан кунига 12-15 тоннадан пахта тўкмоқдалар. Машиналар шарофати, механизаторларнинг фидокорона меҳнати туфайли совхознинг Саттор Ҳайдаров бошлиқ бригадаси ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил олиб, йиллик пахта тайёрлаш планини икки иш кунида бажарди.

Терим кун сайин кучайтириляпти. Эрта-индин терим машиналарининг ҳаммаси пахтазорларга киритилади.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 3 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун областлар: иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

Бухоро	0,96	5,17	0,01	0,01
Фарғона	1,09	2,76	—	0,01
Қашқадарё	0,89	2,10	0,03	0,08
Андижон	0,42	1,58	—	—
Сурхондарё	0,55	1,34	0,05	0,18
Наманган	0,38	0,72	—	—
ҚҚАССР	0,35	0,58	—	—
Самарқанд	0,30	0,49	—	—
Тошкент	0,10	0,31	—	—
Сирдарё	0,09	0,13	—	—
Жиззах	—	0,01	—	—
Хоразм	—	—	—	—
Республика бўйича	0,47	1,44	0,01	0,02
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Сурхондарё	0,70	1,62	—	—
Наманган	0,88	1,29	—	—
Қашқадарё	0,41	0,53	—	—
Бухоро	—	—	—	—
Республика бўйича	0,57	1,19	—	—

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

Республикамиз областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 3 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон (процент ҳисобида), учинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	12,5	99,7
Сирдарё	13,4	68,6
Жиззах	11,6	60,7
ҚҚАССР	6,9	21,3
Наманган	6,5	18,2
Қашқадарё	4,1	17,8
Сурхондарё	4,3	15,5
Бухоро	5,3	13,2
Фарғона	5,7	11,5
Самарқанд	2,5	6,2
Андижон	1,7	4,1
Хоразм	0,8	2,6
Республика бўйича:	6,5	29,0

ДЕФОЛИАЦИЯ КЕЧИКТИРИЛЯПТИ

Ташвишли сигнал

ХОНҚА («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Райондаги Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари ғўзани дефолиация қилишни тезкорлик билан ўтказмоқдалар. Шу кунгача 600 гектардан кўпроқ майдонга дефолиантлар сепилди. Кўсаклар яхши пишиб очилгани учун барглар ёппасига тўкилиб, терим машиналарига кенг йўл очиляпти.

Бироқ районнинг қатор хўжаликларида бу муҳим ишга етарли эътибор берилмаяпти. Ғанимат фурсат ўтиб боришига қарамай Навоий номли колхозда бор-йўғи ўн гектар ерга яқин майдонда дефолиация ўтказилганини қандай баҳолаш керак? Колхоз раиси М. Қулжонов вазиятни ҳисобга олиб, агротехниканинг бу муҳим тадбирини тезкорлик билан амалга оширишга бошчилик қилиш ўрнига «ҳали кўсаклар пишиб етилгани йўқ, шошилиб нима қиламиз» дейишдан нарига ўтмаяпти. Ваҳолонки, Навоий номли колхоз Охунбобоев номли колхоз билан об-ҳаво ва иқлим жиҳатдан бир хил шароитда бўлиб, кўсакларнинг анча қисми пишиб очилди. Шу боисдан дефолиацияни ёппасига бошлаб юбориш мумкин.

Айнан шундай ачинарли аҳвол «Победа» колхозида ҳам юз беряпти. Бу хўжаликда дефолиацияга ҳали росмана киришилгани йўқ деса бўлади. Аппаратлар бекор турибди, химизаторлар эса фурсат ўтиб кетаётганидан ташвишга тушмоқдалар.

Хонқа райони юбилей йилида 42 минг тонна пахта тайёрлайди. Унинг асосий қисми машиналарда териб олинади. Афсуски, районнинг кўпчилик хўжаликларида машина теримининг тақдирини ҳал қиладиган омил — дефолиация ўтказишга астойдил киришилмаяпти.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

«Джаркурганнефть» бошқармасининг коллективи ўзининг анъанавий байрамини планга қўшимча равишда маҳсулот реализация қилиш юзасидан йиллик мажбуриятни бажариш билан кутиб олмоқда. Йил бошидан буён бир ярим минг тоннадан кўпроқ нефть ва қарийб миллион кубометр табиий газ олинди.

Қақайда участкаси Октябрь юбилейи шарафига мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Ана шу участка коллективи бу йилнинг биринчи ярми иш якунлари бўйича «Узбекнефть» бирлашмаси район инженер-техника бўлимлари мусобақасида сурункасига иккинчи марта ғолиб чиқди.

Андижон нефтчилари ўзларининг профессионал байрамини тармоқ корхоналари ва ташкилотлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиблик билан кутиб олмоқда. Энг яхши бригадалар ҳозирнинг ўзидаёқ Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига 1977 йил топшириқларини муддатидан илгари бажарганликларини маълум қилишди. «Узбекнефть» бирлашмасининг энг яхши пармаловчи бригадаси деган номга сазовор бўлган мастер М. Ўразов бошлиқ коллективи ва «Андижаннефть» бошқармасидан Э. Жеппаров мастер бўлган бригада ремонтчилари шулар жумласидандир.

«Космос-948» учирилди

1977 йил 2 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-948» учирилди.

Йўлдошга СССР халқ хўжалиги турли тармоқлари ҳамда халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида ер табиий ресурслари тадқиқотларини давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Олинаётган маълумотлар ишлаб чиқиш ва фойдаланиш учун давлат «Природа» илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш марказига ўтказиляпти.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми давлат хавфсизлиги органларида кўп йиллар, бенуқсон ишлаганлиги ва туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитети Фарғона область бошқармасининг бошлиғи Виктор Моисеевич Лисенкони Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИГА — ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

МАКТАБГАЧА БОЛАЛАР МУАССАСАЛАРИ ҚУРИЛИШИНИНГ БОРИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Жонажон партия ва ҳукуматимиз ўсиб келаётган ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларнинг жисмоний ва маънавий уйғун камолоти ҳақида оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқда. Республикамизда мактабгача болалар муассасаларининг кўплаб қурилаётганлиги, энг яхши бинолар болалар боғчалари ва яслиларига ажратиб берилаётганлиги ана шу чексиз диққат-эътиборнинг ёрқин намунасидир.

Ўзбекистонда болалар боғча ва яслилари тармоқларини кескин кенгайтириш соҳасида ўтган тўққизинчи беш йилликда катта ишлар амалга оширилди. Бунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1970 йил 2 октябрида қабул қилган «Республикада мактабгача тарбиянинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш ҳақида»ги қарори катта роль ўйнади.

Мазкур ҳужжат партия, совет ва хўжалик органларининг болалар боғчалари ва яслилари қуриш, улар ишини яхшилашга қаратилган фаолиятини белгилаб берувчи асосий дастуриламалга айланди.

Партия комитетлари олиб бораётган катта ташкилий-сиёсий ишлар, қурилиш, монтаж қилиш ва лойиҳалаш ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати корхоналари коллективларининг ғайрати туфайли ўтган тўққизинчи беш йилликда мактабгача болалар муассасалари қуриш ҳажми саккизинчи беш йилликдагига нисбатан 2,1 марта ошди. Болалар боғчалари ва яслилари бунёд этиш, айниқса, республикамиз колхозларида тезкорлик билан олиб борилди. Агар саккизинчи беш йилликда қишлоқ жойларда йилига ўртача 5 минг ўринга мўлжалланган мактабгача болалар муассасалари қурилиб, фойдаланишга топширилган бўлса, бу рақам 1971—1975 йиллар мобайнида 20 мингдан ошиқни ташкил этди. Умуман олганда, тўққизинчи беш йиллик даврида маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига 214 минг кичкинтойга мўлжалланган мактабгача болалар муассасалари ишга туширилди. Шуларнинг 112,2 минг ўринлиси давлат капитал маблағлари, 101,8 минг болага мўлжалланган боғча ва ясли эса колхозлар пули ҳисобига тикланди. 1971 — 1975 йилларда республикада мактабгача болалар муассасалари тармоқларини кенгайтириш, ёш авлодни тарбиялаш ва медицина хизмати кўрсатиш соҳасида сезиларли ишлар амалга оширилган бўлишига қарамай боғча ва яслилар қуриш топшириғи бажарилмай қолди.

Республика министрликлари ва идоралари, колхоз ва совхозлар, бинокорлик ташкилотлари ўнинчи беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ мактабгача болалар муассасалари қурилишига биринчи даражали вазифа сифатида қарамоқдалар. КПСС XXV съездининг тезроқ, тежамлироқ ва замонавий техника негизида қуриш, ишга тушириладиган объектларни белгиланган муддатларда ва муддатидан илгари фойдаланишга топшириш тўғрисидаги талаби болалар боғчалари ва яслиларини тиклаётган коллективларнинг ҳам меҳнат шиори бўлиб қолди. Ўтган йили капитал маблағлар ҳисобидан 35,7 минг ўринли боғча ва ясли қуриб битказилди. Шу жумладан колхозларда 12 минг ўринли болалар муассасалари қад кўтаргани айниқса қувончлидир. 1976 йили маҳаллий Советларнинг бюджети ва колхозлар маблағи эвазига боғча-ясли қуриш планини Андижон, Бухоро, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд областлари шараф билан адо этдилар. Аммо республика бўйича 5,2 минг ўринли мактабгача болалар муассасаси ўз вақтида фойдаланишга топширилмади. Ўтган йили план-топшириқларнинг бажарилмай қолишига Жиззах, Сурхондарё, айниқса, Тошкент ва Хоразм областлари «катта улуш» қўшдилар. Республика Қишлоқ хўжалик, Енгил саноат, Мелиорация ва сув хўжалиги, Тайёрлаш, Қишлоқ қурилиши министрликлари ва «Главсредазирсовхозстрой» кичкинтойлардан жами 3,3 минг ўринли боғча ва ясли қарздор бўлиб қолдилар.

Мактабгача болалар муассасалари қурилиши — шарафли иш. Республика қурилиш ва монтажлаш ташкилотлари Улуғ Октябрь 60 йиллиги нишонланадиган йилда ҳаммаси бўлиб 29 минг 160 кичкинтой тарбияланадиган боғча ва ясли бунёд этишни планлаштирганлар. Шундан 16 минг болага мўлжалланган боғча ва яслилар биринчи—учинчи кварталларда ишга туширилиши керак. Сурхондарё ва Хоразм областларининг партия, совет, хўжалик ва халқ маорифи органлари, бинокорлик ташкилотлари ўтган йиллардаги хато ва камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб, мактабгача болалар муассасалари қурилишига эътиборни кучайтирдилар. Афсуски, Бухоро, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд областлари ҳақида бундай илиқ гапларни айтиш қийин. Мазкур областларда қурилиш планлари кўпинча бажарилмасдан қоляпти. Бунинг натижасида республика бўйича дастлабки етти ойда боғча ва яслиларни фойдаланишга топшириш плани бор-йўғи 23 процент адо этилди, холос.

Ажратилган капитал маблағларнинг атиги 36 процентигина ўзлаштирилди. Бунга мактабгача болалар муассасалари қурилишига етарлича эътибор бермаётган, аниқ иш маромини, асосий иш ҳажмини I—III кварталларда ўринлатишни таъминлай олмаётган айрим қурилиш пудрат ташкилотлари айбдордир.

Йилнинг тугашига тўрт ой қолди. Область, шаҳар, район партия комитетлари боғча ва яслилар қуриш тўққиз ойлик ва йиллик планларининг адо этилишини таъминлаш мақсадида мазкур объектлардаги аҳволни чуқур таҳлил қилишлари, йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиш учун кескин чоралар кўришлари, бинокорлик ташкилотларига нисбатан талабчанликни оширишлари керак.

Буюртмачи министрлик ва идоралар, моддий-техника таъминоти ходимлари фойдаланишга топшириладиган болалар муассасалари объектларини асбоб-ускуналар, барча зарур материаллар билан таъминлашлари даркор. Қурилиш ташкилотлари коллективлари эса моддий-техника ресурслари ва ишчи кучларини шу объектларга тўплаб, ишни 2-3 сменада ташкил этишлари лозим. Биз келажагимиз бўлган болалар учун қураётганлигимизни бир дақиқа ҳам унутмаслигимиз керак.

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

Магистраль газопроводнинг Тошкент яқинидаги Полторацкий ишлаб чиқариш бошқармаси газчилари коллективи Тошкент шаҳри ва Тошкент области аҳолисининг, шунингдек Чимкент, Фрунзе ва Олмаотани етарли газ билан таъминлаш соҳасидаги ишларни такомиллаштирмоқдалар. Суратда: шу коллективнинг илғорларидан оператор Абдурашид Бегматов ва мастер Эрмат Тошпўлатов ўртоқлар.

В. Сироткин фотоси.

ОЛОВКОРЛАР АРМУҒОНИ

Бирлашмамизнинг меҳнатсевар ишчи, инженер-техник ходимлари Улуғ Октябрь шонли 60 йиллиги шарафига авж олдирилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, қутлуғ байрамларига арзигули туҳфалар билан келишди. Шу йилнинг ўтган саккиз ойи ичида мамлакатимиз бухоролик оловкорлардан 22 миллиард 774 миллион куб метр арзон табиий газ, 114 минг 371 тонна нефть, 91 минг 130 тонна газ конденсати ва 89 минг 150 тонна олтингугурт қабул қилиб олди. Коллективимиз шу давр мобайнида жами 152 миллион 867 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Бу ўтган йиллардагига нисбатан анча зиёддир.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, аҳил ва меҳнаткаш коллективимиз ўтган йилнинг эрта баҳорида Бухорода юз берган, кучли ер ости силкинишларига ва у газ конларимиз фаолиятига салбий таъсир қилганига қарамай чинакам сабот ва матонат кўрсатиб ишлади. Издан чиққан конларимиз, аппарат ва асбоб-ускуналаримиз қайта тикланиб, ишга туширилди. Кўпгина нефть ва газ қазиб чиқариш ҳамда пармалаш ишлари бошқармаларимиз малакали мутахассис кадрлар билан мустаҳкамланди. Улар учун уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриб берилди. Зилзила туфайли вайрон бўлган оловкорлар шаҳарчаси — Газли посёлкаси жуда қисқа муддат ичида янгидан тикланди. Натижада, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида барча қийинчиликларни мардонавор енгган коллективимиз планден ташқари 56 миллион куб метр табиий газ қазиб чиқаришди.

Қўлга киритилаётган муваффақиятларимизда янги техника намуналари дадил жорий этилаётгани, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш суръатлари тезлаштирилаётгани, коллективимиз ўртасида социалистик мусобақа янада қизитилаётгани катта роль ўйнамоқда. Ўтган йилдан буён бирлашмамизда янги техника ва технологияни татбиқ этиш бўйича 200 дан ортиқроқ тадбир амалга оширилди. Бу, белгиланганидан анча зиёддир. «Газлинефтегаз» газ ва нефть конлари бошқармаси, Бухоро пармалаш ишлари бошқармаси, «Муборакгаз» газ конлари бошқармаси коллективлари бу борада муайян ютуқларга эришишди.

«Муборакгаз» бошқармасида автоматлашган газ йиғув пунктларини барпо этишда катта қадам қўйилди. Чунончи, Ўртабулоқ конида «Диспетчер-2» деб номланган телемеханика системаси жорий этилиб, муваффақиятли ўзлаштирилмоқда. Муборак газни қайта ишлаш заводида автоматика ва контроль бошқарув кенг тараққий этяпти. Газ ташиш соҳасида автоматика ва телемеханика тобора кўпроқ қўлланилмоқда. У бизга катта наф келтириш билан бирга, оғиримизни енгил қилмоқда. Ишлаб чиқариш суръатини ошириб, самарадорлик ва сифатни яхшиламоқда.

Биз ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида 244 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш, жумладан, 36 миллиард куб метр табиий газ, 168 минг тонна нефть, 171 минг тонна газ конденсати етказиб бериш, 95 минг метр қудуқ пармалаш, 39 қудуқда синов ишларини туғаллаш, 37556 квадрат метр уй-жой биноларини қуриб фойдаланишга топшириш юзасидан ўз зиммамизга юксак мажбурият қабул қилганмиз. Бу улкан вазифаларни амалга ошириш барча ишчи ва хизматчиларимизнинг виждон бурчи, қалб амрига айланган.

Социалистик мусобақа ғалабаларимиз гарови, янги чўққиларга ундовчи қудратли кучдир. Коллективимиз ўртасида бир беш йилликда икки беш йиллик план топшириқларини бажариш ҳаракати кун сайин кучаймоқда. «Газлинефтегаз» кон бошқармасининг оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Бомуродов, Муборак газ кони бошқармаси механиги В. Кўраев, Бухоро пармалаш ишлари бошқармасининг пармаловчи мастери М. Қодиров сингари ўнлаб мусобақа пешқадамлари шу кунларда 1978—1979 йиллар ҳисобига иш бажаришаётир.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бирлашмамиз ишчи, инженер-техник ходимлари, хизматчилари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари юксак унум ҳамда ташаббускорлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Оловкорларимиз юбилей йилининг биринчи кунларидан бошлаб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва сифатини ошириш, техника тараққиёти суръатини тезлаштириш, мавжуд резервлардан унумли фойдаланиш учун бошланган социалистик мусобақага актив қатнашган ҳолда тер тўкишаётир.

Шу кунларда меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатида қарийб 8 минг киши қатнашяпти. Шундан 2700 таси коммунистик меҳнат зарбдори деган юксак номни олишга муяссар бўлган. Бухоро пармалаш ишлари бошқармасидан пармалаш мастери Т. Жабборов, Газли пармалаш ишлари бошқармасидан Д. Дўстчонов, В. Санников, Г. Шлахтина ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг серғайрат коллективлари мусобақада муттасил пешқадамлик қилишаётир. Шу ўринда «Учқир» оператив — ишлаб чиқариш хизмати коллективининг яхши натижаларга эришаётганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Бирлашмамизда юқорида тилган олингандек ишлаб чиқариш жонкуярлари кўпчиликни ташкил этади.

Кадрлар — суянган тоғимиз, ишлаб чиқариш тақдирини ҳал қилувчи кучларимиздир. Ўнинчи беш йилликнинг улкан вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш, янги техника ва илғор технологияни маҳорат билан бошқариш мутахассис кадрларимизнинг билимига, тажрибасига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бирлашма маъмурияти ва партия ташкилоти ишчи кадрларга ғамхўрликни, улар билан ишлашни ҳамиша биринчи даражали вазифалардан деб билади. Ҳозирги кунда партия ташкилотимиз ўз сафларига 900 дан зиёд коммунистни, қарийб 1400 комсомол аъзосини уюштирган бўлиб, шундан 782 нафари олий маълумотли, 1340 нафари ўрта махсус малакага эга бўлган мутахассислардир. Кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш масаласига партия ташкилотларимиз ҳамиша катта диққат ва эътибор бериб келаётганининг боиси ҳам ана шунда.

Олдимизда бажарилиши лозим бўлган кўплаб вазифалар турибди. Яқин ойлар ичида Зеварда, Култак, Шўртон, Денгизкўл, Хаузак ва Қандим сингари бир неча янги конларни ишга тушириш ниятидамиз. Бунинг шарофати билан Муборак газни қайта ишлаш заводининг ишлаб чиқариш қуввати янада ортади. Халқ хўжалигига етказиб бераётган «зангори олов»имиз миқдори тағин ҳам кўпаяди.

А. МЕЛЬСИТДИНОВ,
«Ўзбекгазпром» Бутуниттифоқ саноат бирлашмаси бошлиғи.

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ЧУҚУР МАЗМУН

Совет кишилари Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини сиёсий кўтаринкилик, меҳнатда улкан муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олмоқдалар. СССР янги Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилиб, уни мамнуният билан маъқулламоқдалар. Уни Октябрь яратган «Бахтнома», давримизнинг буюк ҳужжати, деб атамоқдалар. Чунки Асосий Қонун лойиҳасида Октябрь ғоялари, фаровон ҳаёт, ривожланган социалистик жамият қурган совет халқининг улкан ғалабалари, тарихий тажрибалари, коммунистик жамият истиқболлари ифодаланган.

Конституция лойиҳасининг 34-моддасидаги «иқтисодий-сиёсий, социал ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида СССР гражданларининг тенг ҳуқуқлилиги таъминланади» дейиладики, бунда — Асосий Қонунимизнинг чуқур халқчиллик моҳияти мужассамдир.

Конституция лойиҳасининг ҳар бир модда, ҳар бир сатрида чуқур маъно ва мазмун бор. Бу мазмунни тўлиқроқ очиб бериш, изоҳлаш керак. Менимча, маънони бойитувчи, тўлдирувчи, сўзларни қавс ичида бериш мумкин, масалан:

«46-модда. СССР гражданлари маданият ютуқларидан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ Ватан ва жаҳон маданиятининг давлат ва жамоат фондларида сақланаётган бойликлардан (шу жумладан, оммавий кутубхона фондларидан) ҳаммани баҳраманд қилиш, мамлакат территориясида маданий-оқартув муассасалари (клуб, кинотеатр, кутубхона ва ҳоказолар)ни ривожлантириш ва бир текис жойлаштириш, чет давлатлар билан маданий алоқаларни кенгайтириш билан таъминланади» деб таҳрир қилиш керак.

Лойиҳани муҳокама қилиш давомида ҳокимият олий органларига камида **ўрта умумий, ўрта махсус таълимга эга бўлганларнигина депутатликка сайлаш муҳим,** деб айтилаётган мулоҳазалар бор. (доцент Л. Охунжонов «Совет Ўзбекистони»нинг 1 июль сонида босилган мақоласида худди шундай фикр билдирган).

Халқ хўжалигида ишлаётганлар орасида, гарчи камчиликни ташкил этса ҳам тўла ўрта маълумотга эга бўлмаган кишилар бўлиб, улар ичида меҳнат илғорлари бор эканини ҳисобга олганда, авторнинг бу фикрига қўшилиб бўлмайди, чунки у Конституциямизнинг ҳақиқий халқчиллик мазмунини чегаралаб қўйган бўлур эди.

Ниҳоят, сайланиш ҳуқуқига эга бўлган ёшни чеклаш ҳақида ҳам баъзи бир мулоҳазалар бор. Шу боисдан 95-моддани шундай тўлдиришни таклиф этардим: **«Депутатлар сайлаш умумийдир. СССРнинг 18 ёшга тўлган барча гражданлари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар».**

Сайланиш ҳуқуқини бироз деференциялаш маъқул:

Маҳаллий Советларга 18 ёшга тўлган кишилар, иттифоқдош республикалар Олий Советига 21 ёш, СССР Олий Советига эса 23 ёшга тўлган кишилар сайланиш ҳуқуқига эгадирлар» деб кўрсатиш ҳаёт тақозосидир.

О. ҚАЮМОВ,
Тошкент давлат маданият институти рус ва чет эл адабиётлари кафедрасининг доценти.

СОЦИАЛИСТИК ДЕМОКРАТИЯ ТЎҒРИСИДА

Сиёсий адабиёт нашриёти «В. И. Ленин. Социалистик демократия тўғрисида» китобини чоп этди. Доҳийнинг социалистик демократия моҳиятини, унинг буржуа демократиясига нисбатан принципиал, туб фарқини очиб берадиган асарлари ёки шу асарларнинг айрим қисмлари бу китобга киритилган. В. И. Ленин оппортунистларнинг бу масалада марксизм назариясини бузиб талқин этишларини танқид қилади, социалистик жамиятнинг ривожланиш шароитида демократияни такомиллаштириш йўлларини кўрсатиб беради.

Тўплам китобхонларнинг кенг доирасига мўлжалланган.

(ТАСС).

Ф. Э. ДЗЕРЖИНСКИЙГА БАҒИШЛАНАДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти Коммунистик партия билан Совет давлатининг атоқли арбоби, поляк ва рус революцион ҳаракатининг актив қатнашчиси, В. И. Лениннинг содиқ шогирди ва сафдоши Ф. Э. Дзержинский туғилган куннинг 100 йиллигига атаб бир қанча китоблар чиқарди.

Ф. Э. Дзержинскийнинг танланган асарлари икки том қилиб қайта ишланиб ва тўлдирилиб учинчи марта чиқарилди. Тўпламга биринчи марта киритилган бир қанча ҳужжатларда Бутуниттифоқ фавқулодда комиссияси раисининг революцион қонунчиликка қатъий риоя қилиш, мамлакатимизда социалистик қонун-тартиботни қарор топтириш тўғрисида партия талабларини амалга ошириш учун курашдаги янги хизматлари очиб берилади.

«Феликс Эдмундович Дзержинский. Биография» китоби чоп этилди. Авторлар коллективи ёзган бу китоб аслида Феликс Эдмундовичнинг биринчи илмий биографиясидир.

«Феликс Эдмундович Дзержинский тўғрисида. Замондошларнинг хотиралари, мақолалари, очерклари» китоби зўр қизиқиш туғдирмоқда. Дзержинский сафдошлари — Коммунистик партиянинг таниқли арбоблари Е. Д. Стасова, К. Е. Ворошилов, Г. М. Кржижановский, В. Д. Бонч-Бруевич, Халқ комиссарлари Советининг ҳамда меҳнат ва мудофаа советининг собиқ секретари ва айни вақтда В. И. Ленин секретари Л. А. Фотиева, чекистлардан В. Р. Менжинский, Я. Х. Петерс, Я. Я. Буйкис, В. Н. Чайванов, бир қанча халқ комиссариатларининг ходимлари, халқаро ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоблари ва бошқалар китобнинг муаллифларидир. (ТАСС).

ОЛАМДА НИМА ГАП

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПАГУОШНИНГ ЮБИЛЕЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Илмий-техника революцияси асри бўлган бизнинг давримизда, олимлар зиммасига инсоният олдида жуда катта масъулият юклатилган. Улар тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга, ядро урушининг олдини олишга, қуролланиш пойгасини жиловлаб қўйишга актив ёрдам беришлари керак.

Жаҳон фанининг Альберт Эйнштейн, Фредерик Жолио-Кюри, Бертран Рассел каби забардаст намояндалари ана шу олижаноб фикрларни олимларнинг халқаро ҳаракати учун асос қилиб олдилар. 1957 йилнинг ёз фаслида АҚШнинг таниқли жамоат арбоби Сайрус Итоннинг актив ёрдами билан у туғилиб ўсган Канаданинг Пагуош шаҳрида фан арбобларининг биринчи халқаро конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференция тинчликни мустаҳкамлаш проблемаларига бағишланди.

Ўша пайтдан буён 20 йил мобайнида пагуошчилар ҳаракати катта йўл босиб ўтди. Бу ҳаракат халқаро кескинликни юмшатишнинг ҳозирги даражасига эришишга ўз ҳиссасини қўшди, деб қатъий айтиш мумкин.

29 августда Мюнхенда XXVII юбилей конференцияси ўтказилди. Бундан аввалги барча конференциялар каби бу конференцияда ҳам энг актуал ва энг кескин жаҳон проблемалари анжуман иштирокчиларининг диққат-марказида турди. Энг асосий масалаларгагина тўхталиб ўтадиган бўлсак, аввало шуни таъкидлаб ўтиш керакки, 250 фан арбоби — 70 мамлакатнинг, шу жумладан СССРнинг намояндалари декларация қабул қилдилар. Бу декларацияда нейтрон бомба, қанотли ракеталар ва ялпи қирғин қуролининг бошқа янги турларини ишлаб чиқариш тинчлик ишини хавф остида қолдираётганлиги уктириб ўтилади. Ана шу ҳужжатда «Европанинг марказида жойлаштириш учун мўлжалланган нейтрон бомба ядро қуролининг ҳозирги турларидан кўра жуда даҳшатли оқибатларни вужудга келтиради», — деб қайд қилинган.

Жаҳонда машҳур бўлган нуфузли олимларнинг огоҳлантириб айтган ана шу сўзлари ғоят муҳимдир. Маълумки, нейтрон бомбани вужудга келтириш ташаббускорлари бундай бомба ядро қуролининг мавжуд типларига нисбатан «унча катта хавф туғдирмайдиган соф бомба» деб жамоатчиликни алдашга уринмоқдалар. Бундай сохта даъволарни фош қилиш шубҳасиз, ялпи қирғин қуролининг янги турини вужудга келтиришга қарши курашни кучайтиради.

Мюнхенда ўтказилган пагуошчилар конференциясининг қатнашчилари бошқа бир муҳим масала ҳақида, яъни Жанубий Африка Республикасидаги ирқчилар ядро қуролини синаб кўриш ниятида эканлиги тўғрисида ҳам ўз фикрларини изҳор қилдилар. Олимлар бундай қуролни ишлаб чиқариш соҳасида Жанубий Африка Республикаси билан ҳар қандай ҳамкорлик тўхтатилсин, деб талаб этдилар ва шунингдек Жанубий Африка Республикасига нисбатан самарали жазо чоралари кўрилишини сўраб, Бирлашган Миллатлар ташкилотига мурожаат қилдилар.

Пагуошчилар ҳаракатининг моҳияти шундан иборатки, ҳукуматлар энг нуфузли олимларнинг фикрига эътибор беришлари керак. XXVII Пагуош конференциясининг тавсиялари рўёбга чиқарилган тақдирда тинчлик иши шубҳасиз, ютиб чиқади. Бу ҳаракат асосчиларининг васиятлари амалга ошириладилар.

ХКПНИНГ XI СЪЕЗДИДАН КЕЙИН

Чет эл матбуоти ХКПнинг яқинда Пекинда бўлиб ўтган XI съезди якунларини шарҳламоқда.

Шу билан бирга қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: съезднинг натижалари Хитойдаги ички сиёсий аҳвол беқарор ва мураккаблигича қолаётганлигини кўрсатади. Ҳокимият учун кураш давомида «тўртлар шайкаси»нинг бартараф қилинганлиги ва мамлакатнинг ҳамма қисмида шу «шайка»нинг реал тарафдорлари ёки эҳтимол тутилган тарафдорларига карши кенг репрессиялар авж олдириб юборилганлиги ягона ва жипслашган раҳбарликни вужудга келтиришга ҳам, келажакка мўлжалланган аниқ ва равшан программани белгилашга ҳам олиб келмади.

Халқаро обзорчилар ХКП Янги Марказий Комитетининг составини таҳлил этиб, илгариги аъзоларнинг учдан бир қисмидан кўпи бу составга киритилмаганлигига эътиборни жалб қилмоқдалар. Бу ҳолатдан маочилар ташкилоти сафларида чуқур ихтилоф борлиги тўғрисида хулоса чиқарилмоқда. ХКП Марказий Комитетининг Сиёсий бюросида ҳарбий вакиллар сони кескин суратда кўпайганлиги ҳам таъкидлаб ўтилади. Эндиликда улар шу раҳбар органдаги 26 ўриндан 10 тасини эгаллайдилар. Чет эл матбуоти шарҳчиларидан кўпчилигининг фикрича, армия гуруҳининг бу қадар катта даражага кўтарилганлиги Мао Цзэ-дун ўлганидан кейин бошланган ўзаро курашда бу гуруҳнинг ўйнаган роли билан боғланган.

Чет элларда Дэн Сяо-пиннинг юқори мартабага кўтарилганлигига катта эътибор берилмоқда. Бу арбоб кейинги йилларда иккинчи марта реабилитация қилинди. Маълумки, ўтган йилнинг кўклам фаслида Мао Цзэ-дуннинг шахсий кўрсатмасига мувофиқ уни эгаллаб турган ҳамма вазифаларидан четлаштирган эдилар. Кўпгина кузатувчиларнинг фикрича, Хуа Го-фэннинг каршилик кўрсатишига қарамай, Дэн Сяо-пин ХКП Марказий Комитети Раисининг ўринбосари қилиб тайинланди. Хуа Го-фэн уни ўзининг хатарли рақиби, деб ҳисоблайди.

АҚШ давлат секретари С. Вэнснинг яқинда Пекинга қилган сафарида унга ҳамроҳ бўлган Америка журналисти К. Бич Хитойнинг ҳар икки арбоби билан учрашганидан кейин «Дэн Сяо-пин ўзига кўпроқ ишонган ва Хуа Го-фэнга нисбатан активроқ киши деди. Америка журналистининг айтишича, Хуа раис лавозимида бўлса ҳам, ҳақиқий ҳокимият Дэн қўлидадир. Улар ўртасидаги муносабатлар ҳозирча нормал муносабатлардек туюлса ҳам, ҳар ҳолда рақиблик муносабатларидан бошқа бир нарса эмас».

Ҳозирги Хитой раҳбарларнинг сиёсий йўлига келганда, шуни айтиш керакки, бу йўл тамомила салбий йўл эканлиги яққол кўриниб турибди. Съезднинг ҳужжатларида ХХР халқаро кескинликнинг юмшатилишидан воз кечганлиги тасдиқланди, уруш бўлиши муқаррар эканлиги ҳақидаги даъволар ва маоизмнинг барча антисовет шиорлари таъкидланди. Хитойни 2000 йилга бориб замонавий саноат давлатига айлантириш вазифаси умумий тарзда илгари сурилди. Аммо яқин давр ичида ҳам, олисроқ келажакда ҳам мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг конкрет масалалари тўғрисида лом-лим ҳам дейилмади.

Италиянинг «Жорно» газетаси яқинда қуйидагиларни ёзди: «Ҳамма фактларга қараб фикр юритганда, ХХР ҳали узоқ вақт зулматда дарбадар юрса керак, чунки унинг раҳбарлари маочилар сарқитидан халос бўлишга журъат этолмаётирлар».

В. ГОНЧАРОВ,
А. КРАСИКОВ.
(ТАСС).

М. ДЕСАИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ДЕҲЛИ. **Ҳиндистон Бош министри М. Десаи матбуот конференциясида нутқ сўзлади. У ўз нутқида баъзи халқаро ва ички проблемаларга тўхталиб ўтди.**

Нага қабиласига мансуб бўлган ва Хитойда ҳарбий таълим олган исёнчилар тўдаси ҳақида берилган саволга жавоб қайтариб, бу тўда ҳозир Ҳиндистонга қараб йўл олганлигини тасдиқлади. Бош министр исёнчилар қўпорувчилик ишларини давом эттириш мақсадида, Ҳиндистоннинг шарқидаги Нагаленд штати территориясига ўтар экан, «Ҳиндистон ҳукумати дарҳол тегишли чораларни кўради», деб огоҳлантирди.

М. Десаи ички масалалар ҳақида гапириб, ҳукумат Ҳиндистон план комиссиясининг ролини пасайтириш ниятида, деган хабарларни рад этди. Бунинг аксича, деди у, бизнинг вазифамиз — ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатини амалга оширишда бу комиссияни янада самарали ишлайдиган воситага айлантиришдан иборат.

Бош министр нарх-навонинг ўсишини жиловлаб қўйиш соҳасида ҳукумат томонидан амалга оширилаётган тадбирларга тўхталиб, бу тадбирлар тўрт-беш ойдан кейин кутилган натижаларни бериши мумкин, деб таъкидлади. (ТАСС)

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **БРАТИСЛАВА.** **Братиславада Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги ва Словакия миллий қўзғолонининг 33 йиллигига бағишланган собиқ қизил армиячи ва қизил гвардиячиларнинг — антифашист курашчилар — Словакия иттифоқи аъзоларининг учрашуви бўлиб ўтди.**

● **РИМ.** **Терлама ва вирусли гепатид эпидемияси тарқалган Италиянинг Кальтаниссета шаҳрида (Сицилия ороли) хатарли аҳвол рўй бермоқда. Кейинги кунларда ана шу касалликка чалинган 50 киши касалхонага жўнатилди. Номаълум вақтга қадар болалар боғчалари беркитилди ва мактабларда машғулот бошланиши кейинга сурилди.**

Италия матбуотининг қайд қилишича, Кальтаниссета маъмурияти шаҳарда санитария ҳолатини яхшилаш учун самарали чоралар кўра олмас эмиш. Бунинг учун уларда зарур бўлган маблағ йўқ.

(ТАСС).

ЎЗАРО МАНФААТЛИ САВДО-СОТИҚНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН

Калифорния штатининг вице-губернатори М. Доймали бу ерда Шарқ билан Ғарб ўртасидаги савдо проблемасига бағишланиб ўтказилган конференция иштирокчиларини табриклаб сўзлаган нутқида «Бизлар бир-биримиз билан савдо қилишимиз ва тинч-тотув яшашимиз керак», деб айтди. Сан-Хосе савдо палатаси уюштирган шу конференцияда Американинг «Хьюлетт-Паккард», «Контрол дейта», «Бэнк оф Америка», «Юнайтед текнолоджи», «Мемморекс» ва бошқа шу сингари етакчи компаниялари ва банкларнинг, шунингдек АҚШ Савдо министрлигининг, Совет—Америка савдо-иқтисодий кенгашининг ҳамда СССРнинг Сан-Францискодаги бош консульхонасининг вакиллари қатнашдилар.

Конференция иштирокчилари кейинги 5 йил мобайнида АҚШнинг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан савдо-сотиқни ривожлантириш суръатлари анча ўсганлигидан мамнун эканликларини билдирдилар. 1976 йилда Совет—Америка савдосининг ҳажми 2,5 миллиард доллардан иборат бўлди. Шунга қарамай, Совет Иттифоқининг ташқи савдосида АҚШнинг ҳиссаси 4 процентдан ҳам кам, АҚШнинг ташқи савдосида эса СССРнинг ҳиссаси 1 процентдан ҳам кам бўлди. Шундай қилиб, Совет—Америка иқтисодий алоқаларининг даражаси ҳам, ўсиш суръатлари ҳам бунинг учун мавжуд имкониятларга ҳали мувофиқ эмас.

Америка компанияларининг мунозарада сўзга чиққан вакиллари АҚШ конгресси вужудга келтирган камситувчи тўсиқлар, чунончи шу мамлакатлардан экспорт қилинадиган товарлар учун таможня пошлинасининг оширилганлиги, кредитларнинг чеклаб қўйилганлиги ва шу сингари тўсиқлар социалистик мамлакатлар билан савдо алоқаларини янада ривожлантиришни тўхтатиб қўйганлигини таъкидлаб ўтдилар. Совет—Америка савдо-иқтисодий кенгашининг ҳисоблаб чиқишича, ана шу тўсиқлар натижасида АҚШ компаниялари Совет Иттифоқининг 2 миллиард долларлик буюртмаларидан маҳрум бўлдилар. Шу муносабат билан «Фэйрчайлд» корпорацияси халқаро бўлимининг директори Х. Селло ўз нутқида Америка бизнесменлари Ғарбий Европа ҳамда Япония фирмалари билан рақобат курашида ютқизишни истамасалар, социалистик мамлакатлар билан савдо-сотиқни ривожлантириш йўлидаги мавжуд тўсиқларни бартараф этиш учун янада активроқ курашишлари керак, деб айтди.

«Бэнк оф Америка» вакили Ж. Мисколл социалистик мамлакатларнинг жуда катта, хилма-хил, тобора кенгайиб бораётган бозори Қўшма Штатлар учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлиб, бу мамлакатлар билан савдо-сотиқни ривожлантириш керак, деб таъкидлади у, чунки бу фақат ҳар икки томон учун фойдали бўлибгина қолмай, балки шунингдек тинчликни мустаҳкамлашга ҳам ёрдам беради.

АҚШ Савдо министрлигининг вакили Р. Стечшульт Совет—Америка савдо алоқаларини янада ривожлантириш учун «совуқ уруш» даврининг барча сарқитларини тугатиш жуда муҳимдир», деб уқтириб ўтди. У Совет Иттифоқи билан савдо алоқалари мухолифларининг гўё СССР савдо-сотиқдан АҚШга қараганда кўпроқ манфаатдордир ва ундан кўпроқ фойда олади, деб қилаётган даъволари тамомила асоссиз эканлигини равшан кўрсатиб берди.

Совет Иттифоқи Американинг товарларисиз яшай олмайди, деган даъво афсонадир. Бу даъвонинг асоссизлигини Совет Иттифоқи иқтисодий ривожланишининг бутун бориши аллақачонлар исбот қилиб берди, деди у. Жамоатчилик фикрини сўраб билиш натижалари америкаликларнинг 66 проценти Совет—Америка савдо алоқаларини кенгайтириш тарафдори эканликларини кўрсатди.

Конференция иштирокчилари яхши ният мавжуд бўлган ва Совет—Америка савдоси ва иқтисодий ҳамкорлигидаги мавжуд қийинчиликларни бартараф этиш учун актив курашишга тайёр турган тақдирда Совет—Америка савдо ва иқтисодий ҳамкорлиги ҳар иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати, тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ривожланади ва мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирдилар.

Г. ШИШКИН,
ТАСС мухбири.
Сан-Хосе шаҳри.

РАСМИЙ АХБОРОТ

Қишлоқ хўжалиги учун кучли тракторлар

КПСС XXV съездининг қарорларида трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги олдига қуввати оширилган тракторлар, шунингдек қишлоқ хўжалик машиналари ва уларнинг прицепларини ишлаб чиқаришни ривожлантириш вазифаси қўйилган.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ана шу вазифани амалга ошириш ва қишлоқ хўжалигини серунум тракторлар билан янада тўлароқ таъминлаш мақсадида «Павлодар трактор заводида К-701 типидаги тракторлар, шунингдек қишлоқ хўжалик машиналари ва шу тракторларга прицеплар ишлаб чиқарувчи қувватларини вужудга келтириш» тўғрисида қарор қабул қилдилар.

К-701 типидаги тракторлар 1983 йилдан эътиборан қишлоқ хўжалик машиналари ва прицеплари билан комплект тарзда ишлаб чиқарилиши лозим.

Қарорда Павлодар трактор заводини ана шундай тракторлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш кўзда тутилади. К-701 типидаги тракторлар учун двигателлар, комплектловчи буюмлар ва деталлар ишлаб чиқариш мақсадида кўп юк ортиладиган автомобиллар Кама бирлашмасида ва Автомобиль саноати министрлигига қарашли бошқа корхоналарда зарур қувватлар вужудга келтирилади. СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия саноати министрлиги олдига тракторларни ва уларнинг прицепларини шиналар билан комплектлашни таъминлаш вазифаси қўйилди. Бунинг учун эса Павлодар районида шина заводини қуриш мўлжалланади.

Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги ишлаб чиқариш мўлжалланаётган трактор ва двигателларни машина-ускуналар билан таъминлаши лозим.

Павлодар трактор заводини, шунингдек К-701 типидаги тракторнинг айрим агрегатларини, қишлоқ хўжалик машиналари ва уларнинг прицепларини ишлаб чиқарувчи заводларни қуриш ва реконструкция қилиш учун бир қанча қурилиш министрликлари жалб этилади.

К-701 типида трактор конструкциясини ишлаб чиқишда СССРда дастлабки кучли ғилдиракли тракторларни яратган корхона — Ленинграддаги Киров заводи қатнашади. Тракторнинг конструкцияси истиқболли кучли ғилдиракли тракторлар яратиш соҳасида Ватан ва чет эл тажрибасини ўрганиш ҳамда умумлаштириш асосида ишлаб чиқилиши керак.

К-701 типидаги тракторларнинг ишлаб чиқарилиши қишлоқ хўжалигини механизациялаш даражасини анча оширишга имкон беради.

БУҒДОЙГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРИЛСИН

Ўнинчи беш йилликда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Асосий йўналишларида қаттиқ буғдой ва буғдойнинг кучли навлари донини етиштиришни анча кўпайтириш кўзда тутилган. Бу эса аҳолининг юқори сифатли нон-булка, макарон маҳсулотлари ва ёрмага бўлган эҳтиёжларини таъминлаш учун муҳим аҳамиятга эга.

Ана шунга асосланиб СССР Министрлар Совети ана шундай буғдой донини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар кўриш тўғрисида қарор қабул қилди.

Шу қарорга мувофиқ РСФСР Министрлар Совети, Украина ССР Министрлар Совети, Қозоғистон ССР Министрлар Совети, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Тайёрлаш министрлиги қаттиқ буғдой ва буғдойнинг кучли навлари донини етиштиришни кўпайтириш ҳамда уларни харид қилиш ва унинг сифатини ошириш юзасидан 1978—80 йиллар учун белгиланган планларни сўзсиз бажариш учун агротехника ва ташкилий иқтисодий тадбирлар комплексини ишлаб чиқиб, амалга оширишлари лозим.

Шу билан бирга, жумладан қаттиқ буғдой ва буғдойнинг кучли навлари товар дони асосан шу буғдойни етиштириш учун энг қулай тупроқ-иқлим шароитлари мавжуд бўлган районларнинг колхоз ва совхозларида етиштирилиши, ҳар бир хўжаликда юқори сифатли дон етиштиришнинг илмий жиҳатдан асосланган технологияси жорий этилиши, аввало Поволжье, Жанубий Урал, Ғарбий Сибирь ва Қозоғистоннинг даштли районларида қаттиқ буғдой экиладиган майдонлар кенгайтирилиши ва ана шу экиннинг ҳосилдорлиги оширилиши керак.

Қаттиқ буғдой ва буғдойнинг товар донини етиштираётган колхоз ва совхозлар навни алмаштириш ва навни янгилаш учун элита уруғлар ва биринчи репродукциядаги уруғлар билан минерал ўғитлар ва заҳарли химикатлар (шу жумладан гербицидлар билан) шунингдек трактор, комбайнлар, ғалла тозалаш ва қуритиш техникаси ҳамда бошқа материал техника воситалари билан биринчи навбатда таъминланишлари лозим.

СССР Тайёрлаш министрлиги ғалла қабул қилиш корхоналари колхоз ва совхозлардан қаттиқ буғдой ва буғдойнинг кучли ҳамда энг қимматли навларини уюшқоқлик билан узлуксиз қабул қилишни буғдойнинг сифатини ва яхши сақланишини ҳисобга олган ҳолда тўғри жойлашни таъминлашлари, дон сифатини белгилаш соҳасида ғалла қабул қилиш корхоналари ишлаб чиқариш лабораторияларининг ишини яхшилашлари, уларни зарур асбоблар ва ускуналар билан жиҳозлашлари ва малакали мутахассислар билан таъминлашлари шарт.

1978 йил ҳосилидан бошлаб қимматли қаттиқ буғдой донининг оширилган харид нархларини жорий этиш кўзда тутилган.

Колхозларга, совхозларнинг директорларига, шунингдек ғалла қабул қилиш ва донни қайта ишлаш корхоналарининг ҳамда область ғалла маҳсулотлари бошқармаларининг раҳбарларига қаттиқ буғдойнинг кучли навларини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасида ибрат кўрсатган ходимларни моддий рағбатлантириш тегишли фондлари маблағлари ҳисобига белгиланган тартибда мукофотлаш тавсия этилди.

(ТАСС).

Адабиёт саҳифаси

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

ҲАЁТБАХШ УФҚЛАР

Республика ёзувчилар жамоатчилиги бу йил адабиётимизнинг икки йирик асарини — Саид Аҳмаднинг «Уфқ», Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси»ни Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатди.

Муҳтарам газетхон! Кечагина сиз «Совет Ўзбекистони» саҳифасида бир гуруҳ олимларнинг Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» романи ҳақидаги мақоласини ўқиган эдингиз. Камина ҳам мамнуният билан ўқиб чиқдим. Фикрлар, истаклар биз бу асарни номзодликка кўрсатган пайтдаги истакларимизга ҳамоҳанг бўлганидан хурсандмиз. Мен бу лавҳада Саид Аҳмаднинг «Уфқ» трилогияси ва шу баҳона унинг ижоди ҳақида икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. Йўқ, асарларни таҳлил қилмоқчи эмасман, бу ишни ўз мутасаддилари қилгани маъқул. Мен фақат адиб ижодига оид баъзи гапларни, касабачаликда бўладиган гапларни айтмоқчиман.

Союзимизда, секретариатнинг кенгайтирилган йиғилишида республика Давлат мукофотига номзодлар кўрсатиш пайтида гапирганларнинг кўпчилиги Саид Аҳмад ижодининг халқчиллигини, кўп вақтини одамлар даврасида, қаҳрамонлари ҳузурида ўтказишини, китобхонлар уни бу жиҳатдан ҳам яхши билишларини ғурурланиб эътироф этишди. Мен бундай гапларни бошқа давраларда ҳам кўп эшитганман, бирга сафар қилганларимизда, борган манзилларимизда кўрганман.

Чиндан ҳам бундай ўйлаб қарасам, тенгқурлар орасида қишлоқма-қишлоқ бетиним кезиб юрадигани Саид Аҳмад эди. Йирик қурилишлар, катта маърака, улкан воқеаларни-ку қўяверинг, бирор жойда сал қалбини чертиб ўтадиган воқеами, ёхуд янгилик эшитиб қолса, ҳеч ўйлаб-нетиб ўтирмай дарҳол ўша ерга ошиқарди, учиб борарди. Ўз кўзи билан кўриб, ўз қулоғи билан эшитмаса, кўнгли тинчимасди. Ўлкадаги йирик халқ қурилишларининг бирортаси унинг назар-эътиборидан четда қолмаган. Йўқ, бундай десак ёзувчининг қурилишлардаги иштироки камситилган бўларди. Гап шундаки, у ҳар бирида бевосита қатнашиб, қурувчилар билан ёнма-ён бўлган, тупроқ кечиб, чанг-тўзонда юрган, ертўлада яшаган, жазирамада чор тугунли дастрўмолчасини дўппи қилиб, қора терга тушиб юрган, мойчироқ ёруғида очерк ёзган, йўловчи машинада редакцияга югурган... Тонг-саҳар яна редакцияга келиб, ҳали бўёғи қуриб улгурмаган газета ҳиди димоғига гуп этиб урилгандагина кўнгли тинчирди.

Республикамизнинг бир юз олтмиш минг баҳодири яратган мўъжиза инсоният тарихи билмаган, эшитмаган мўъжиза эди. Минг процентчилар деган гап қоғоз матога ёзиб қўйилган лавҳагина эмасди. Бу ҳақиқат эди. Саид Аҳмад худди мана шу баҳодирлар — Дўнан полвон, Жўра полвон, Тожимат, Тўппонча полвонларнинг, пахта далаларининг лобар паҳлавонлари — Тожихон ая, Адолатхон аяларнинг ҳузурида бўларди, гурунгларида аския айтишарди, учрашувларидан қувониб редакцияга шошиларди, уларнинг жасоратини ҳозироқ бутун мамлакат билиши, эшитишини истарди. Ёзувчидек синчкови бўлмайди, қурилишда паҳлавонларнинггина қулочи етадиган, икки дастаси икки томонга тарвақайлаб кетган, нақ бир арава тупроқни жойлайдиган замбилғалтакни суришдан тортиб, «аэроплан»ни елкасига олишгача синаб кўрарди. «Қирқ беш кун»да Катта Фарғона канали қурилиши ҳақида гап боради-ю, аммо муаллифнинг барча халқ қурилишлари — Фарғона ГЭСи, унинг Деревация канали, Бош тўғони, кичик ГЭСи сингари йирик объектларидаги мислсиз жасорат, Каттақўрғон сув омборидаги, Фарғона, Мирзачўлдаги, Оҳангарон кўмир ҳавзасидаги мардликлар, бошқа кўплаб қурилишлардан олган унутилмас таассуротлари ва замондошининг тоза қалби, беқиёс матонати, элига, юртига садоқатидан руҳланганн, тўлқинланганн, илҳом олгани бутун жозибаси билан ўзини кўрсатиб турибди.

Муҳтарам газетхон, сезиб турибман, бу гаплар мукофотга номзоди қўйилган асарга нима дахли бор, демоқчисиз. Олдинроқ айтиб қўя қолай, жудаям дахли бор. Агар шу кунларда Саид Аҳмад ҳақидаги «халқчил ёзувчи» деган иборани устозимиз домла Ғафур Ғулом эшитиб қолсалар борми, ўзларида йўқ хурсанд бўлиб кетардилар ва «ана, айтганим келдими, кўряпсанми, одамлар нима дейишяпти», дея таълимларининг маҳсулидан мамнун бўлардилар. Ҳа, Ғафур аканинг доим такрорлайдиган шундай гаплари бор эди. «Чинакам ёзувчи бўламан десанг, кўча кез, бозор айлан... Носвой чекмаслигинг мумкин, аммо бир чимдимини олиб кафтингга солиб кўр, ҳидлаб, татиб кўр.. Қалампирга ҳушинг борми-йўқми, билмайман. Аммо, ҳув, анави поякиликнинг охирида Тарзан ўтиради, биласанми (гаримдорифурушни шундай дердилар)ўшандан қалампирми, зирами, қора қанд, қалампирмунчоқ — ҳаммасидан харид қилиб кўр. Эҳтиёт бўл, нўхотшўракчи ишлатадиган сердони бўлади, ловуллатиб юборади.

Устоз таълимини олган Саид Аҳмад ҳам мана, қирқ йилдирки, ўша халқ қурилишларидаги ғайрати билан тинмайди, шаҳар, кўпроқ дала кезади, ҳатто мана шу «дала кезиш» деган оддий иборанинг ўзиниям жуда ёқтиради, муқаддас деб билади. Буни у ошкора айтмайди-ю, аммо дил-дилидан ниҳоятда қадрлайди, далани ҳам, кезишни ҳам... Ўрни келганидан фойдаланиб, айтиб ўтмоқчиманки, кўпчилик ёш қаламкашларимиз халқ орасида, ҳаёт қайнаётган жойда, бунёдкорлар жасорат кўрсатаётган қурилиш майдонлари, далаларда бўлиш, шунчаки бориб-келишмас, яшаш, кишиларнинг дарди, қувончи, орзу-ниятлари билан яшаш ижодкорга қанчалик зарур эканлигини Саид Аҳмаддан ўргансалар арзийди.

Диққатингизни яна бир нарсага, яъни «Уфқ» яратилишига олиб келган даврга, унга қўйилган заминга жалб қилмоқчиман. Ўҳу... Ўйлаб турса, Саид Аҳмаднинг ҳам ваҳми келар. «Уфқ»қача озмунча йўл — ижод йўлини босиб ўтдими. Бу йўл радио, матбуот, саҳифаларида хабар, мақола ва лавҳалардан бошланди. Кейин кичик-кичик очерклар, новеллалар, фельетонлар йўлига ўтиб олди. Насрнинг энг мураккаб майда жанрлари — ҳикоячилик, ҳажвий ҳикоячилик унинг ижодида асосий ўринни эгаллаганича тинимсиз қалам тебратиб келди. «Муштум» саҳифалари, «Экран ҳандаси», «Телеминиатюралар театри», «Табассум»ни Саид Аҳмадсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Устоз Ғафур Ғуломнинг яна бир ажойиб фазилатлари — ҳозиржавобликларидан таълим олган Саид Аҳмад ҳам ҳозиржавоб ёзувчи.

Буларни айтишдан мурод шуки насрнинг кичик, аммо қийин жанрида обдон пишган адиб катта прозага кириб келишда сира шошгани йўқ.

Саид Аҳмад ҳикоядан қиссага ўтди. «Қадрдон далалар» пайдо бўлди, «Ҳунм» яратилди-ю, аммо катта полотнога қўл уришга ботинолмай юрди. Буни у яширмасди. Ботинолмагани, узоқ муддат юраги дов бермай юргани, кучига, маҳоратига ишонмаслик, чўчинқираш аломати эмасди, — буни наинки Саид Аҳмаднинг ўзи, ҳатто ташқаридан туриб биз ҳам сезардик, — гап ўша катта асар, роман деб номланадиган асарнинг ниҳоятда мўътабар, ниҳоятда масъулиятли эканини чуқур ҳис этишида эди. Ундаги бу ички ҳиссиёт роман ижоднинг чўққиси эканлиги, унга енгил-елпи, тайёргарликсиз қўл уриб бўлмаслигини, бадиий маҳоратнинг шу қадар юксак, муқаддас поғонаси эканлигини ҳис этиши, мана, ҳозирда ҳам, камолотга етганида, ижоднинг бутун машаққатини, сирларини, дахмазаларини бошидан ўтказганида ҳам сақланиб қолган. Наинки, сақланган, тобора кучайиб бормоқда. У ёш қаламкашлар билан қиладиган суҳбатларида, айниқса, романга қўл урган қаламкашларга берадиган маслаҳатларида бунга жуда эътибор беради, куйиниб, сира эринмай, қайта-қайта мисоллар билан тушунтириб, ўзидаги ҳиссиётни етказишга ҳаракат қилади.

Ана энди Саид Аҳмад романга киришишга шошилмаганини пайқаб олиш қийин бўлмаса керак. Ниҳоят, «Уфқ» ёзилди. Саид Аҳмад шунда ҳам камсуқумлик қилиб, ўзига хос кулгу билан «ҳай-ҳай, бир амаллаб тамомладим-у буёғи қандай бўларкин?..» дерди.

Мана, буёғини кўриб турибмиз. Яна икки романни ёзиб битирди. Трилогия яратди. Режалари уфқи ҳали кенг, нурли...

«Уфқ» — замондошларимизга меҳр мадҳи, давримиз, тузумимиз, юртимизга шукроналик мадҳи. У кўп миллатли адабиётимизнинг, прозамизнинг йирик намунаси, ўткир дид, нозик таъб ҳаёт ошиғи Саид Аҳмад маҳоратининг, ижодий камолининг кўзгуси. «Уфқ»нинг Ҳамза номли мўътабар мукофотга сазовор бўлишига тилакдошмиз.

Раҳмат ФАЙЗИЙ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

◆ БУНЁДКОР ЗАМОНДОШЛАРИМИЗНИ МАДҲ ЭТУВЧИ АСАР

◆ МАТОНАТ ВА ИНСОНИЙЛИКНИНГ ШЕЪРИЙ ҚИССАСИ

◆ ЁШ ЁЗУВЧИ РОМАНИ — ТЕЛЕЭКРАН ТАЛҚИНИДА

◆ ГАЗЕТХОНЛАРНИНГ ИЖОД ДАФТАРИДАН

П. Акбаров фотоэтюди.

ПАХТАЗОР ИЛҲОМЛАРИ

ОЧИЛДИ

ЧУСТИЙ

Қутлуғ очилди пахта, хўп беғубор очилди,
Ҳар шохда эллик-олтмиш гавҳар қанор очилди.
Термоққа завқ бирлан шайланди мўъжизотлар,
Таъриф чаманларида ҳар гулни бор очилди.
У йилгидан бу йилги ҳосилни деб зиёда
Кийгач қувонч либосин, ҳар пахтакор очилди.
Диллар очилди боғ-боғ, халқим димоғлари чоғ,
Табрик учун ғилофдан танбур, дутор очилди.
Ҳуснига-ҳусн бўлди, бўлди гўзал яна ҳам,
Моҳир теримчилар-ла кенг пахтазор очилди.
Қаҳ-қаҳлашиб қулишдан дурга тўла чаноқлар,
Бирга кулишди ўлка, ҳусни диёр очилди.
Қутлайман Ўзбекистон, янги ютуқларингни,
Олий шарафли йилда конлар қатор очилди.
Техника қудрати-ла, меҳнат шарофати-ла
Ғайратда Турсуной лар, кўп эътибор очилди.
Баҳринг очилди, Чустий, булбулдек сайра, чунким
Сўлмас чаман жаҳонда олтмиш баҳор очилди.

ДИЛ ГАВҲАРИ

ШУКРУЛЛО

Шоир Шукрулло Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган «Дил гавҳари» номли янги достонини ёзиб тугаллади. Достоннинг бош қаҳрамони — Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Ватан учун мардонавор жангларда кўзидан ажралган, аммо ўз фожиасидан устун келган, тинчликнинг, муҳаббатнинг, ҳаётнинг қадр-қимматини, гўзаллигини чуқур ҳис қилган маънавий баркамол инсон, бизнинг илғор замондошимиз.
Қуйида шу асардан парча ўқийсиз.

I

У кўр бўлиб қайтди урушдан...
Озод қилган ўз диёрини,
Илк кўз очиб кўрган ёрини,
Жамолини қайта кўришдан
Маҳрум бўлиб қайтди, афсус, у,
Ёруғ олам эди қоронғу...
Гоҳ муштига бош қўйганича,
Узоқ-узоқ ўй сурганича
Тилсиз каби қоларди сокин.
Ҳа, бизлар ҳам баъзида лекин
Фикримизни жамлаш-чун жимиб,
Теваракдан бутун кўз юмиб,
Худди шундай сурамиз хаёл...
Фикримизнинг етгач қиёми,
Бир завқ билан кўз очиб дарҳол
Тасаввурдан ўтганин жамин
Шу ҳаётдан излаб кўрамиз,
Ва фикрга нуқта қўямиз.
Бу имкондан ҳайҳот, у маҳкум!
Тасаввурнинг измига маҳкум!

II

О нақадар даҳшат бир ўйин
Эртадан-кеч ичдан ўйламоқ!
О, нақадар даҳшат бир куйни
Ўз-ўзича ёлғиз тингламоқ!
Йигирма йил кўрганин ҳаёт,
Хаёлида сурса умрбод!!

III

Баъзан баҳор келган чоғида,
Қушлар билан туриб боғида,
Гуллар рангин ажратмаса ҳам,
Ғунчаларни пайпаслаб бирдан
Атри билан нафас оларди,
Ирмоқларга қулоқ соларди.
Шунда унинг завқини кўриб,
Қолар эдим узоқ ўй суриб:
Ахир, қанча кечириб баҳор
Гўзалликнинг етмай фарқига,
Ғарқ бўлмасдан унинг завқига,
Кўзи очиқ кўр бўлганлар бор.
Тошни ялаб оққанда ирмоқ,
Тонгда хониш қилганда булбул,
Дили тошмай, бепарво мутлоқ
Ўтганлар бор, буларни буткул
Дил-дилидан кўр десанг бўлур.
Аммо унинг юзларида нур,
Балқир эди ёрқин бир ғурур.

IV

Шунда унинг кузатиб бирон,
Юздаги севинч ҳисларин,
Бир мамнунлик, ғурур изларин
Сирларини ўйлардим ҳайрон:
Ҳа, ёшликдан ёлғон-у риё,
Хиёнатни билмади сира.
Худбинликнинг, афсус, аламн
Қилган эмас кўнглини хира.
Кимдир келиб ортимдан пичоқ
Солади деб ўйламас мутлоқ.
Унинг фикри, унинг хаёли
Бундай хавфу хатардан холи!
Шу учунми, юзларида нур!
Ё шунданми ундаги ғурур!

V

Минг йил кўзи очилмаса ҳам,
Ширин эди унинг хаёли.
Ёшлигида ўсгани кўркам
Ўша баҳор, ўша диёри,
Ўн саккизда севгани ёри,
Тасаввурда ўзгармай шундоқ
Кўринарди. Эслагани чоқ,
Хотинини олиб ёнига,
Ором кириб бутун жонига,
Сочларини силарди узоқ.
У билмасди ёрин юзига
Тушганини тўр каби ажин.
У билмасди уруш ҳижрони
Оқартганин қоп-қора сочин.
Кўз олдида ўша жаннати,
Ўз олдида ўша жаннати.

VI

Ўз севгани, ўз она-юртин,
Қувонса ҳам кўрганидан у,
Тасодифлар эски ярасин
Янгиларди, ўртарди қайғу.
Кечагидек ёшлик чоғлари,
Нурга тўла бу ёруғ дунё,
Ўйнаб-ўсган кўча, боғлари,
Тушларига кирарди гоҳо.
Баъзида у кўпдан кўрмаган
Дўстлар билан кўришар висол,
Бу тушлигин унутиб бирдан,
Қайта кўзи очилган мисол,
Ўзида йўқ чексиз қувониб,
Уйқусидан хурсанд уйғониб,
Кўзин очмоқ бўлганда, ҳайҳот!..
Атрофини босарди зулмат.

VII

Гоҳо унга тикилганча лол,
Ўз-ўзимга бераман савол:
Ёрин ҳуснин, баҳор жамолин
Тасаввурда тиклай олур у.
Аммо фарзанд, набираларин
Жамолини кўрмоқдан мангу
Маҳруммасми! Бу алам гоҳо
Ўртамасми қалбини аммо!

VIII

У ҳаётда ахир не кўрди!
Йигит ақлин таниб кўр бўлди!
Аммо, лекин асирликдан у
Кўр бўлишни билганди афзал...
Чунки, кўр ҳам истаган маҳал,
Эркинликда қушлар куйидан,
Боққа кириб гуллар бўйидан,
Тўйиб ором олиши мумкин...
Аммо, ёвга бўлганлар тутқун,
Гарчи очиқ бўлса ҳам кўзи,
Ёлғиз хона ичра бир ўзи
Нималарни кўриши мумкин,
Нимадан завқ олиши мумкин!
Ёв қўлига тушгандан асир
Ўз юртида бўлишни басир
Афзал билди. Ғазабкор олчоқ
Қилмоқ бўлди уни маломат.
Ўз юртингни истасанг кўрмоқ
Сенга рухсат деди-ю, ҳайҳот,
Шунда қаро кўзларин ўйиб,
Қаҳ-қаҳ уриб юборди қўйиб.
Кўзларидан қон оқди шу чоқ
Аммо ёвга у тиз чўкмади.
Қон тўкди-ю кўзидан, бироқ,
Шавқат сўраб, кўз ёш тўкмади.
Кафтларига босиб кўзини,
Бир куч билан тутиб ўзини,
Ёвнинг кулги-қаҳқаҳалари,
Маломати тингунича то,
Бу ҳам жойдан жилмади аммо.

IX

Пўлат ўтда, жангларда одам,
Тобланади дейдилар, бироқ,
Машаққат-у ўтга ҳамма ҳам
Мана шундай дуч келгани чоқ
Қайдан олур чидам-бардошни,
Кўзларидан оқизмай ёшни.
Ахир, хазон ўтга текканда
Тобланмайди, кул бўлур фақат.
Эътиқоди суст бўлганларда
Нима қолур!... Риё, хиёнат!
Оҳ, бу азоб, аламга бардош
Даҳшатларга қилганда журъат,
Юрагига не солди оташ,
Сеҳрлади қандай муҳаббат.

ҚАМИШ СУРНАЙ

ШИНГИЛ ҲИКОЯ

Автобус кафтдек текис йўлдан шитоб билан елиб бормоқда. Олдинги қаторда ўтирган уч-тўрт аёлнинг болалари ўз оналарига дам-бадам хархаша қилишини ҳисобга олмаганда ҳамма жим, ўз хаёли билан банд.

Автобус секинлаб, шофёрнинг «Тушадиганлар борми?» деган сўзидан хаёлим бўлинди. Уч киши тушди. Икки мўйсафид чиқди. Уларнинг бири — ўрта бўйли, мошгуруч соқолини текис тараган, эгнига одмигина пахтали чопон кийган, ёши 60-65 лардаги киши — олдинги ўриндиққа, йўловчиларга юзини пана қилиб ўтирди. Иккинчиси — новчадан келган, юзи чўзинчоқроқ, соч-соқоли оппоқ бўлса ҳам, анча бардам кўринган чол — орқа томон юра бошлади. Ёнимда ўтирган ўспирин ўрнидан ирғиб туриб, жой кўрсатди. Қария ўспиринга миннатдорчилик билдиргач, мен билан икки қўллаб-сўрашди, кексаларга хос одат бўйича, яхшилик тилаган бўлиб, икки кафтини юзига тортди.

Ундан-бундан гаплашиб бормоқдамиз. Шу пайт сурнай овозига ўхшаш, аммо бир оз дағалроқ товуш эшитилиб қолди. Овоз келган томонга қарадим. Боя чиққан чол икки лунжини шишириб, бошини сарак-сарак қилган куйи сурнай чаларди. Ҳийладан бери ўз инжиқлиги билан онасини ноқулай аҳволга солиб қўйган икки яшарча бола «сурнайга» қараб кулиб турар сурнайни юлқиб олмоқчидай қўлларини ўйнатиб олдинга интиларди. Чол қўлтиғига қисиб олган, оппоқ қийиқчасига ўроғлик нарсани ёзди-да, ичидан битта қамиш сурнайни олиб бола қўлига авайлаб тутқазиб қўйди. Бола бор қудрати билан пуфлади, овоз ҳам шунга яраша чиқди. Лекин энди боланинг инжиқлигидан асар ҳам қолмаган, юзларида қувонч ифодаси билан бир онасига, бир чолга қарарди. Чолнинг ҳам кўзлари мамнуниятдан порлар, болага қараб, шундай самимият билан кулиб турардики, у шу лаҳзада оламни бутунлай унутганди чамаси — юзи ёришиб, ўзи ҳам анча яшариб кетгандай эди.

У бошқа болаларнинг кўзларини ҳам узоқ жовдиратмади. Ўтирганлар орқали уларнинг ҳар бирига «сурнай»дан битта-битта узатиб юборди. Автобус ичини қамиш сурнайнинг узуқ-юлуқ оҳанги тутиб кетди. Автобусдаги бояги диққинафаслик, жимлик ўрнини болаларга хос шўхлик эгаллади. Сал ўтмай чол автобусдан тушиб қолди.

— Ажойиб одам, — деди ёнимда ўтирган мўйсафид, — қишлоқдаги болалар уни узоқдан кўрса бас — атрофини ўраб олишади. У эса ўз «улфатларини» қурт, ёнғоқ ёки ўйинчоқлар билан сийлайди. Кўрдингми, ҳозир ҳам далада тушиб қолди. Ҳув, тупроқ гумбазлари кўриниб турган ерда канал бор. Канал бўйидаги ҳаккам-дуккам ўсган қамишлардан пичоқда қирқиб сурнайга «маҳсулот» олиб келади...

Ҳамроҳимнинг ҳикояси мени сеҳрлагандай бўлди.

Қамиш сурнай... Оддий сурнай. Аммо шу сурнайнинг болаларга бахш этадиган қувончи, одамлар орасида олижаноблик, мурувват уруғини сепиши жиҳатидан баҳоланадиган бўлса, олтин сурнай бу.

Ҳамид АБДУЛФАТТОЕВ,
Андижон, Ойим қишлоғи.

ШОНЛИ САНА ОЛДИДАН

Республика Киночилар уйида юбилей йили янги мавсуми очилиши маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Кинематографчилар союзи секретари А. Ёқубхўжаев киносанъаткорларимизнинг Улуғ Октябрь 60 йиллигига тайёргарликлари ва шунга боғлиқ ҳолда Республика Киночилар уйининг иш режалари ҳақида сўзлаб берди. Шундан кейин «Ўзбекфильм» киностудиясида яратилган «Ажойиб хаёлпараст» бадиий фильми (режиссёр Р. Ботиров) намойиш қилинди. Бу фильм сценарийсини Д. Булгаков ва Р. Ботиров ёзувчи О. Ёқубовнинг «Бахт қуши» ҳикояси асосида тайёрлашган. Фильмдаги бош ролни Ўзбекистон ССР халқ артисти Бахтиёр Ихтиёров ўйнаган. Шу куни Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар студиясида атоқли кинорежиссёр, СССР халқ артисти М. Қаюмов раҳбарлигида «Ҳужум»нинг 50 йиллигига бағишлаб суратга олинган «Паранжи» номли қисқа метражли фильмнинг ҳам премьераси бўлди.

Ҳар иккала фильм йиғилганларда яхши таассурот қолдирди.

М. САФАРОВ.

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАДА

«Қорақалпоғистон» нашриётининг ўн беш номдаги китоби шу йил сентябрь ойининг бошида Москвада очиладиган «Китоб-77» халқаро кўргазма-ярмаркага қўйиш учун танлаб олинди. Улар Москва китоб кўргазмасининг Совет экспозициясида намойиш қилинади.

Автоном республика кўргазма учун тавсия қилган китобларнинг кўпчилиги Ўрта Осиё ва Қозоғистон китоб нашриётлари конкурсининг дипломлари ва ёрлиқлари билан мукофотланган эди.

«Қорақалпоғистон» нашриётининг халқаро ярмаркаларда қатнашиши яхши анъана тусини олди. Ана шу ярмаркалардан бири — «Китоб-74»да «Шаҳриёр ҳақида достон» эпоси ёрлиқ билан тақдирланган, «Биз Ленин ҳақида куйлаймиз», «СССР — менинг Ватаним!» шеърлар тўплами нашрлари ҳам рағбатлантирилган эди.

(ЎзТАГ).

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Ўзбекистонда ҳамма пахтакор!... Бу — республикамиз қалам аҳлининг ҳам шу кунлардаги қизғин шиоридир! 5 миллион 360 минг тонналик улкан хирмон учун умумхалқ кураши қизиган далаларга ўзбек ва қорақалпоқ адибларидан ташкил топган ўндан ортиқ группалар йўл олади. Улар деярли ҳамма пахтакор районларда бўладилар. Пахтазорларнинг қаҳрамонлари ҳаёти ва меҳнати билан танишадилар. Адибларимиз ижодида меҳнат жасоратларини тараннум этувчи янги асарлар туғилади.

* * *

Мамлакатимиздаги қардош халқлар театрларида Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган СССР халқлари драматургияси фестивали қизғин давом этмоқда. Ана шу қардошлик фестивалига фаол қатнашаётган Тошкентдаги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати фахрий унвонига эга бўлган И. Охунбобоев номли Республика ёш томошабинлар театри юбилейга атаб латиш адабиёти классиги Ян Райнисннинг «Тилла тулпор» номли пьесасини тайёрламоқда. Қардошлик, инсоний матонат, виждонийликни мадҳ этувчи бу асарни таниқли латиш режиссёри Ольгерс Дункер Полковнич саҳналаштирмоқда. Спектакль учун декорацияларни истеъдодли латиш рассоми Зенков тахт қилиб берди. Асардаги ролларни театрнинг кўзга кўринган актёрлари ижро этади.

* * *

Республикамиз Давлат санъат музейининг бир гуруҳ илмий ходимлари Тошкент областининг Бекобод райони колхоз ва совхозларида бўлиб, «Ўзбекистон тасвирий санъати», «Рассомлар ижодида меҳнат тасвири» каби мавзуларда тематик лекциялар ўқидилар. Район меҳнаткашлари ҳузурида Ўзбекистон мўйқалам усталарининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 60 йиллигига бағишланган асарлари асосида бир неча кўчма кўргазмалар намойиш қилинди.

Нур — яхшилик рамзи

ТЕЛЕСПЕКТАКЛЬ

Ёзувчи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ўткир Ҳошимовнинг янги асари — «Нур борки, соя бор» романи эълон қилиниши биланоқ кенг ўқувчилар оммаси диққатини ўзига тортди. Турли корхоналарда, олий ўқув юртларида, колхоз ва совхозларда кўплаб китобхонлар конференциялари бўлди. Жамоатчилик ва адабий танқидчилик ҳам асарни яхши баҳолади. «Нур борки, соя бор» асосида уч қисмли телеспектакль тайёрланганлиги ва «зангори экран» орқали намойиш этилганлиги ана шу якдил, қизғин эътирофнинг рамзидир.

Томошабин асар бошларидаёқ унинг қаҳрамони Шерзоднинг хатти-ҳаракатларига қизиқиб қолади. Шерзод ноҳақликни кўрса чидаб туролмайди. Палатада бўш жой туриб беморнинг йўлакда ётиши унинг ғашига тегади. У фақат ўз тинчини ўйлайдиган худбин эмас. Шунинг учун бўлим мудири билан баҳслашиб кетишдан ўзини тийиб туролмайди. Шерзод характеридаги мана шу курашчанлик уни ҳар доим нурни авайлашга, сояларга қарши курашишга ундайди. Бу руҳ болалигиданоқ унинг қонига сингган. Фронтдан оғир яраланиб келган отасининг эътиқоди, совет мактабида қалбига сингиган поклик уни шунга даъват этади. Бу кураш йўлида у баъзан ғалаба қозонади баъзан қоқилади, енгилтаклик қилади, лекин бунинг учун томошабин ундан ранжимайди. Аксинча, Шерзодга ҳамиша ҳамнафас бўлиб туради. Бу кураш йўлида Шерзод ёлғиз эмас. Совет кишиларига ғамхўрлик қилишни партиямизнинг асосий шиори деб билувчи Обком секретари, иллатларга қарши собит билан кураш олиб бораётган халқ контроли комитети раиси Сулаймон Рустамович, эл саломатлиги йўлида сидқидилдан хизмат қилаётган профессор Абдуллаев, ажойиб санъаткор қиз Зуҳра, ўз касбини жондилдан севган ўқитувчи — буларнинг барчаси жамиятимизни нурлантириб турган кучлардир.

Шерзод Самандаров ролини ижро этган актёр Теша Мўминов қаҳрамоннинг мулойим ва шиддатли, ўйчан ва кескин характерини ишонарли жонлантиришга ҳаракат қилган. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ёқуб Аҳмедов (обком секретари), актриса Г. Иброҳимбекова (Зуҳра), Шукуржон Сафоева (Фарида) сингари санъаткорлар ҳам ўз зимларидаги ролларни тушуниб ижро этишган.

Асардаги муваффақиятли образлардан бири Сайфи Соқиевичдир. Сайфи Соқиевич ҳаётимизда учраб турадиган имони суст, фақат ўзи учун яшайдиган кишилар типидан. Унинг шиори битта — «ё заринг бўлсин, ё зўринг!». У зар ва зўр топиш йўлида ҳеч нимадан тоймайди. Аммо Сайфи Соқиевич аҳмоқ эмас. У ниҳоятда маккор одам. Бир лаҳзада минг хил қиёфага киришни ўрнига қўяди. Унинг фожиаси шундаки, пул билан ҳамма нарсани сотиб олиш мумкин, деб ўйлайди.

Сайфи Соқиевич ролини ижро этган Ўзбекистон ССР халқ артисти Маҳсум Юсупов қаҳрамондаги мана шу мураккаб ҳолатларни маҳорат билан томошабинга етказиб бера олган. Бир амаллаб диссертация ёқлаб олишга уриниб ётган Сирожиддин (артист Толиб Каримов), унинг чаласавод домласи (артист О. Ёқубов), раис бува (Республикада хизмат кўрсатган артист Т. Орипов)га ўхшаш соялар қай даражада бўлмасин, тараққиётимизга халақит бермоқда. Аммо улар турмушимизни белгилайдиган куч эмас. Сулаймон Рустамович айтганидек, ҳаётимиз нурли бўлгани учун ҳам бундай соялар борган сайин кўзга аниқроқ ташланяпти, хунукроқ кўриняпти.

Телеспектаклда бу кураш ўзига хос мураккаблиги билан тасвирланган. Бош қаҳрамон Шерзод осонгина ғалабага эришмайди. Кураш сунъий равишда ижобий кучлар фойдасига ҳал бўлмайди. Томошабин сояларга қарши кураш давом этаётганини ва бу нарса нурли жамиятимизнинг моҳиятидан келиб чиқаётганини ҳис этади.

Истеъдодли режиссёр Мираббос Мирзааҳмедов «Зангори экран» имкониятларидан усталик билан фойдаланиб, асарни янада оммалаштиришга муваффақ бўлган. У асар руҳига мос саҳналар топган, кино имкониятларидан ўринли фойдаланган, қаҳрамонлар ҳолатини чуқурроқ очишга хизмат қиладиган музикалар танлаган. Албатта, катта ҳажмдаги, мураккаб психологик асарни экранлаштириш жуда мушкул. Бундай пайтда романдаги ҳамма ҳолатларни экранга сиғдириб бўлмайди. Қолаверса, ролларни ижро этган актёрлар китобхон тасаввуридаги қаҳрамонларга тўла-тўкис мос келавермаслиги мумкин. Бу борада режиссёр олдида ҳам, актёрлар олдида ҳам катта қийинчиликлар туғилгани аниқ. Шунга қарамай телеспектакль муваффақиятли чиққан дейишга асос бор. Ўзбекистон телевидениеси «Нур борки, соя бор» романини кўплаб «зангори экран» мухлисларига ҳавола этиб, маъқул иш қилди.

Р. АБДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби.
В. ХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби.
Т. АЗЛАРОВ,
физика-математика фанлари доктори.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ САМАРАЛАРИ

Студентларнинг ёзги меҳнат семестри тамом бўлди. Дастлабки маълумотларга қараганда, Бутуниттифоқ студентлар қурилиш отряди юбилей йилида олган мажбуриятини муваффақиятли бажарди. Студентлар 1 миллиард сўмлик иш бажардилар! Қурилиш отрядлари марказий штабида ТАСС мухбирига шу ҳақда хабар берилди.

Биринчи космонавтнинг юртида ишлаган Ю. А. Гагарин номли интернационал отряднинг йигит ва қизлари ўтган йилги программага қараганда кўпроқ ишладилар. Бутуниттифоқ отряди қурувчиларининг қарийб тўртдан бир қисми шу йил ёзда РСФСРнинг ноқоратупроқ зонаси объектларида меҳнат қилди.

Механизатор студентларнинг 25 минг кишилик ихтисослашган отряди мамлакат далаларида ишлади. Студент отрядлари бу йил биринчи марта «Ватанимиз йўллари» номли операцияни бажардилар. Бундан мақсад автомобиль йўлларини обод қилиш ва қуришдир.

1977 йилги меҳнат семестри «Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача 60 кунлик топшириқни бажарамиз!» деган шиор остида ўтди. Демак, 650 минг кишидан иборат отряд 60 кун давомида зарбдорларча меҳнат қилади.

СПОРТ

ХОККЕЙЧИ ҚИЗЛАР БУТУНИТТИФОҚ МУСОБАҚАСИ

АНДИЖОН. [«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбиридан телефон орқали]. Эртага Андижонда чим-хоккей бўйича аёллар ўртасида Бутуниттифоқ турнирига старт берилади.

Халқаро хотин-қизлар байрами — 8 март куни Москвада спортнинг чим-хоккей турига ҳавас қўйган қизлар ўртасида биринчи марта Бутуниттифоқ турнири ўтказилганда, «Правда» газетаси, жумладан, шундай деб ёзганди: «Бизнинг мамлакатимизда биринчи бўлиб, майсазорга Ўзбекистоннинг Андижон шаҳри қизлари тушишди»... Ҳа, спортнинг энг қизиқарли ва оммавий турларидан бирига айланаётган майса устида чавгон ўйнатиш машқини аёллар ўртасида дастлаб андижонликлар бошлашган. Эндиликда эса, мамлакатимизнинг бир неча шаҳарларида спортнинг чим-хоккей турига алоҳида эътибор берилмоқда.

Андижонликлар пешқадамлик қилган Бутуниттифоқ биринчи турнирида тўрт команда ўзаро баҳслашган бўлса, иккинчи турнирда командалар сони олтитага етди. Май ойида Андижонда ўтказилган навбатдаги турнирда эса, 9 команда иштирок этди. Бу турнирларнинг бари кучлиларни саралаш мусобақасидир. Боиси 20—27 сентябрда Ботуми шаҳрида Бутуниттифоқ турнирларига якун ясалади. Энг кучли беш команда қатори Ботумининг «Гатиади» хоккейчилари ҳам ўз маҳоратларини кўрсатадилар. Чим-хоккей бўйича мутахассислар ана шу кучли коллективлар орасидан СССР терма командаси аъзоларини танлашни мўлжаллаб туришибди. Ҳал қилувчи мусобақалар ўтказиладиган Ботуми шаҳрига бориш учун, эртага Андижонда бошланиб 12 сентябрга қадар давом этадиган куч синашувда 1-5 ўринларни эгаллашга тўғри келади.

Бутуниттифоқ IV турнирининг қизғин баҳсларга бой бўлиши кутиляпти. Андижон область спорт комитетининг ташаббуси билан ўтказилаётган мазкур турнир «Дўстлик» мусобақаси деб аталмоқда. Бу ерда «Андижанка» командаси қизлари қатори, яна 9 коллектив ўзаро куч синашади. Жумладан, Тошкентнинг болалар ва ўсмирлар спорт мактаби хоккейчилари, Москва области ва ленинсклик спартакчилар, Москванинг «Фили» ҳамда жисмоний тарбия институти командалари, Ереван, горкийлик меҳмонлар ташриф буюрадилар. Мусобақа командаларни икки группага бўлиб ўтказади.

Хуллас, аёллар ўртасида чим-хоккей бўйича ўтказилаётган мусобақалар Москвада бўлажак олимпиадага тайёргарликнинг муҳим босқичларидан биридир. Келаси йили, олимпиадага тайёргарликни кучайтириш мақсадида хоккейчи аёллар ўртасида биринчи марта СССР чемпионати ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Бутуниттифоқ мусобақасида куч синашувчи андижонлик хоккейчи қизларга муваффақиятлар тилаб, катта тренер М. Кимнинг шогирдлари ҳамжиҳатлик билан куч синашадилар ва ҳал қилувчи мусобақага йўлланма оладилар, деб умид қиламиз.

А. ИМОМХЎЖАЕВ.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ЛИТВА ССР. Кельмес паррандачилик совхозида йил сайин янги-янги қувватлар ишга туширилляпти. Яқинда бу ерда йилига 3 миллион дона жўжа ишлаб чиқарувчи яна бир тўла механизациялашган ва автоматлаштирилган ферма-инкубатор фойдаланишга топширилди. Совхоз келажакда республиканинг ўнлаб хўжаликларини кўплаб тухум ва парранда гўшти билан таъминлайди. Суратда: ферма-инкубаторининг илғор оператори Б. Поцее тухумларни инкубацияга қўйишга тайёрлаяпти.

А. Дилис фотоси, ТАСС фотохроникаси.

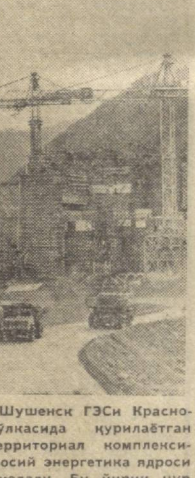

Саян-Шушенск ГЭСи Красноярск ўлкасида қурилаётган Саян территориал комплексининг асосий энергетика ядроси бўлиб қолади. Бу йирик нур ўчоғи келажакда 100 та йирик ишлаб чиқариш комплексини ўз ичига олади. Улкан иншоот ҳозир ишга туширилиш арафасига кирди. Қурувчилар замонавий техника воситаларидан, янги-янги ускуналардан моҳирона фойдаланиб, тиклаш ишларини тобора жадаллаштирмоқдалар. Нурхона комплексининг бунёдкорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ГЭС тўғонига 1 миллион куб метр бетон ётқизиш, биринчи агрегатни 1978 йилда ишга тушириш мажбуриятини олганлар. Суратда: улкан ГЭС қурилишидан бир манзара.

Р. Денисов фотоси, ТАСС фотохоникаси.

СОЧИДАН ХАТ

САЛОМАТЛИК КОШОНАСИ

Мамлакатимиз — буюк денгиз давлати. Унинг кўз илғамас қирғоқлари қарийб эллик минг километр масофада ястаниб, ўн тўрт денгиз ва икки океан суви унинг зар кокилларини тарайди. Бу океан ва денгизлардан ҳар бирининг ўзига хос фазилатлари бор. Аммо, Қора денгизнинг тароватн ўзгача. Сўз мулкининг султонларию, бадиият оламининг бобокалонлари ўзларининг шох сатрларида буни алоҳида қайд қилиб ўтишган.

Дарвоқе, деярли йил бўйи жануб қуёшининг нурида яшил-мовий рангда товланиб, ўзининг илиқ бағрига имлаб турувчи бу сахий денгизга ким Қора деб ном берган экан? Айтишларича, тарихда унга кўп ном беришган. Қадимги юнонлар уни Меҳмондўст денгиз деб аташган. Ажойиб дов-дарахтлари, денгизнинг оромбахш нафаси ва анвойи гулларнинг бетакрор ҳиди уфуриб турган мусаффо ҳаво кишиларга завқ берган, дардига малҳам ҳам қўйган. Қадимги аждодларимиз уни Меҳмондўст денгиз, яна Рус денгизи деб аташганлигини билиб олдик.

Денгизнинг ҳозирги номи қандай келиб чиққанига доир кўп афсоналарни эшитдик. Шулардан бири денгизчиларга оид бўлиб, ҳақиқатга яқин. Кема лангари сувда муайян вақт турганида денгиз тубидаги олтингугурт моддаси таъсирида қорайиб қолар экан.

Ҳар ҳолда, денгизнинг исми жисмига мос эмаслигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Айтгандай, ҳамма исмлар ҳам жисмига мос бўлавермайдику, ахир! Тинч океанга шундай беозор ном берилгани билан унинг куррамиздаги энг асов океан эканлигини ким билмайди дейсиз? Гап шундаки, машҳур сайёҳ Магеллан кемалари океандан ўтган пайтида кучли тўлқин ва тўфонларга дуч келмаган. Шу боис миннатдор сайёҳ Тинч океан деб «паспорт» ёзган. Қора денгиз тақдири ҳам шундай тасодифга дучор бўлган кўринади.

Денгиз сатҳи 413 минг квадрат километр бўлиб, Европадаги унча-бунча давлатларнинг бир нечтасидан ҳам катталик қилади. У СССРдан ташқари Болгария, Румыния, Туркия давлатлари территориясига ҳам киради. Гарчи у мамлакатимиздаги жами денгизларнинг ўттиздан бир қисмини ташкил этса-да, транспорт алоқаси жиҳатидан муҳим аҳамиятга эга.

Қора денгиз соҳиллари бўйлаб энг муҳим курорт районлари жойлашган. Бу ерда миллион-миллион меҳнат аҳли дам олиш отпускаларини ўтказиб, сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлайди. Биргина Сочи шаҳрини олайлик. 145 километр масофага чўзилган бу шаҳардаги 252 та санаторий, дам олиш уйлари, пансионатлар, туристик базаларда ҳар йили уч миллион киши дам олади.

Қора денгиз соҳилида серқуёш Ўзбекистонимизни эслатувчи белгилар кўп. Улуғ Ватан уруши йиллари гитлерчиларнинг қутуриб қилган ҳужумларини мардонавор даф этиб, минг-минглаб денгизчи-жангчиларни ўз паноҳига олган афсонавий «Тошкент» ҳарбий кемаси, август ойида навқирон ўн беш ёшини нишонлаган «Ўзбекистон» теплоходи, Ялтадаги «Ўзбекистон» санаторийси...

Улуғ Октябрнинг олтмишинчи йилига ҳисоб очган қутлуғ йил арафасида денгиз қирғоғининг яна бир нуқтасида — сўлим Сочи шаҳрининг энг хушманзара жойида ўн олти қаватли қаср қад кўтарди. Унинг номи ҳам «Ўзбекистон» деб аталди.

Йилига республикамизнинг турли бурчакларидан ҳордиқ чиқаргани, сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаб олгани келган беш минг кишига хизмат кўрсатувчи бу санаторийнинг «таржимаи ҳоли»ни унинг бош врачи Г. З. Отабоев шундай ҳикоя қилади:

— Айтсам, ақл бовар қилмайди, — дейди у кулимсираб, — лекин ҳақиқатан ҳам санаторий қурамиз, деган фикр ўша 1966 йилда, Тошкент бошига табиий офат тушган пайтларда туғилганди. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлигини кўрингки, одамлар «Ўзбекистон пойтахтининг жароҳатини битказиш учун қанча вақт керак бўларкин» деб бош қотираётган бир пайтда шундай дадил қарорга келинди-я! Ахир, у кошонани бунёд қилиш учун озмунча маблағ талаб қилинмасди: қурилишнинг ўзига нақ беш миллион сўм-а!

Шундай. Халқ фаровонлиги, инсон бахт-саодатини олий қонун деб билган мамлакатгина бундай ишларни амалга оширишга қодир!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати санаторий қурилиши масаласини ҳамиша диққат-марказида тутди. КПСС Краснодар ўлка комитети ва ўлка ижрокоми ҳар жиҳатдан кўмаклашди. Шулар туфайли қурувчилар Сочидаги саломатлик қасрини қисқа муддатда бунёд этдилар.

РСФСР Уй-жой, коммунал хўжалик министрлигининг «Южгипрокоммунстрой» институтининг И. Я. Ярошевский бошлиқ коллективи тузган лойиҳада архитектуранинг энг сўнгги ютуқлари меъморчиликнинг миллий анъаналари билан уйғунлаштирилди. Саломатлик кошонаси ҳозирги замон бинокорлигининг барча афзалликларини ўзида акс эттириши билан бирга асрлар оша авлодлардан — авлодларга ўтиб, тобора сайқал топаётган меъморчилигимизнинг баркамоллигини ҳам кўз-кўз қилмоқда.

Санаторийнинг кишиларга қулай шарт-шароит яратиб беришда энг замонавий меҳмонхоналар билан бемалол беллашадиган муҳташам ётоқхонаси, медицинанинг энг сўнгги ютуқлари асосида жиҳозланган даволаш кабинетлари, клуб, ошхона, маъмурий корпуслари яхлит ансамблни ташкил этади. Чўмилиш иншоотлари денгиз бўйидаги бошқа санаторийларга қарашли худди шундай пляжлар маржонига узвий боғланиб кетади.

Кошонанинг архитектура — бадиий безаги бамисоли бир достон деса арзигули.

Бинонинг архитектура безаги авторлари ва ижрочилари Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига номзод қилиб кўрсатилди. Ҳаққоний баҳо. Яхшиси, бу ишнинг билимдон мутахассиси, архитектура кандидати Тўлқиной Қодированинг фикрига қулоқ солинг:

Дарҳақиқат, бу комплекс ўзининг замонавий архитектураси ва миллий услубда ечилиши, атроф муҳитга уйғунлашиб кетганлиги билан кўзга ташланади, кишини ўзига беихтиёр ром этади. Бир томони денгизга бориб туташадиган тепаликнинг устида қад кўтарган корпус планда ярим очилган китобни эслатади. Шу йўсинда архитекторлар дам олувчиларга ҳамма хоналар балконидан Қора денгизни томоша қилиш имкониятини яратиб берганлар.

Агар денгиз соҳилидан туриб комплексга назар ташласангиз, тепалик ёнбағрига жойлашган кўкаламзор боғ орасидаги йўл ва зинапоялар системаси, санаторийнинг ҳар хил ҳажмдаги биноларидан ташкил топган фазовий композиция ансамбли кўз олдингизда намоён бўлади.

Комплекснинг ички жойлаштириш тартиби ҳам диққатга сазовор. Ўрта Осиё архитектурасида анъанавий бўлиб келаётган ички нимҳовли биню композициясининг асосий моҳиятини ташкил этади. Бундай нимҳовлилар учта бўлиб, маълум эстетик ва функционал вазифани бажаради: улар атрофидаги хоналарни ёритиб туради, микроиқлимни яхшилайди, турли ҳайкалтарошлик асарлари, безак ва ободонлаштириш ишлари воситасида кишига завқ бағишлайди; яна бир фазилати шундаки, қўшимча дам олиш жойи — фойе ролини ҳам бажаради.

Бинонларнинг ички безаклари ва жиҳозлари юксак дид билан, ҳозирги замон талаблари руҳида танланган ва ишлатилган. СССР Давлат мукофотининг лауреати Чингиз Аҳмаров дам олиш — рақс залининг деворига ишлаган «Йил фасллари» расми катта қизиқиш уйғотмоқда. Расмнинг нозик чизиқ ва бўёқлари, образларнинг талқин этилиши Шарқ миниатюра рассомчилигининг бадиий анъаналарини, рассом қаламига мос услубни давом эттиради. СССР Давлат мукофотининг лауреати М. Усмонов, талантли халқ устаси Н. Иброҳимов, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати рассом И. Липенэнинг жозибадор безаклари замонавий архитектура кўринишига узук кўзидай мос бўлиб тушган.

Умуман, бино комплекси архитектураси, ташқи ва ички безакларини танлашда миллий традиция услубларидан унумли фойдаланиш Совет Иттифоқи халқлари маданиятининг интернационал руҳи билан уйғунлашган. Санаторий комплексида қурилиш ишлаб чиқаришининг индустриал асосида прогрессив қурилиш конструкциялари ва материалларини кенг ишлатиш ўзига хос белгидир.

Бинолар ва улардаги хоналарни жойлаштиришда дам олувчиларга максимал қулайлик яратиш комплекс лойиҳаси авторларининг диққат марказида турган.

Сочидаги «Южгипрокоммунстрой» ва Тошкентдаги «ТашНИИПИгенплан» ҳамкорлигида архитекторлардан И. Я. Ярошевский, Б. М. Усмонов, Д. В. Латипов, бинокор инженерлардан А. Г. Жужукин, И. Д. Соин авторлар коллективи ажойиб замонавий архитектура намунасини яратганки, бу комплекс минглаб кишиларимизнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга хизмат қилади, келажак авлодларга етмишинчи йиллар архитектор ва қурувчиларидан мерос бўлиб қолади.

Энди санаторийнинг истиқболи ҳақида бир неча сўз. Дам олувчилар денгиз сувидан қишин-ёзин бемалол баҳраманд бўлишлари учун сузиш бассейнлари, мириқиб сайр қилишлари учун қайиқ станцияси, сув ости аэрарийси барпо этилади. Шундай қирғоқда медицина хонаси, радиоузел, чойхона бўлади. Асосий комплекс ёнида яна корпус, сувенир магазини қуриладики, буларнинг ҳаммаси биргаликда ноёб кошона бўлиб қолади.

Санаторийнинг салкам 8 гектарлик боғида субтропик иқлимнинг кўплаб ўсимликлари мусаффо денгиз ҳавосини яна ҳам «фильтрлаб» дам олувчиларни қуёшнинг аёвсиз «тиғи»дан муҳофаза қилади.

Саломатлик кошонаси ҳақидаги ҳикоямизни унинг ўз ишига садоқатли кишилари, ёш коллективи ҳақида тўхталмай ниҳоясига етказиш жоиз бўлмас. С. Осипова, С. Царекаева, В. Зобина, А. Решетникова, Г. Лисенко, И. Моисеева, Г. Гончарова, Т. Черникова ва бошқа фидойиларнинг хизматидан дам олувчилар ғоят мамнун бўлганликларини махсус дафтарга қайд қилиб қўйишган. Санаторийнинг 220 кишилик аҳил коллективи — олий категорияли врачлардан тортиб, медицина ҳамшираларигача — ҳамма-ҳаммаси дам олувчиларга манзур хизмат кўрсатиб, улар сиҳат-саломатликларини яхшилаб тиклаб олишса, ўз хизмат бурчларини жўшқин ғайрат-шижоат билан бажаришга киришса дейишади. Уларнинг бу эзгу нияти қандай рўёбга чиқаётганини бу ерда дам олувчилар ва чет эллик меҳмонлар ёзиб қолдираётган дастхатлар яққол кўрсатиб турибди.

«Ўзбекистон» санаторийси — меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлиги йўлида совет ҳокимияти кўрсатаётган буюк ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир».

Социалистик Польшанинг Домброво — Гурничи шаҳридан келган ёшлар юракдан изҳор этган бу фикрга изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

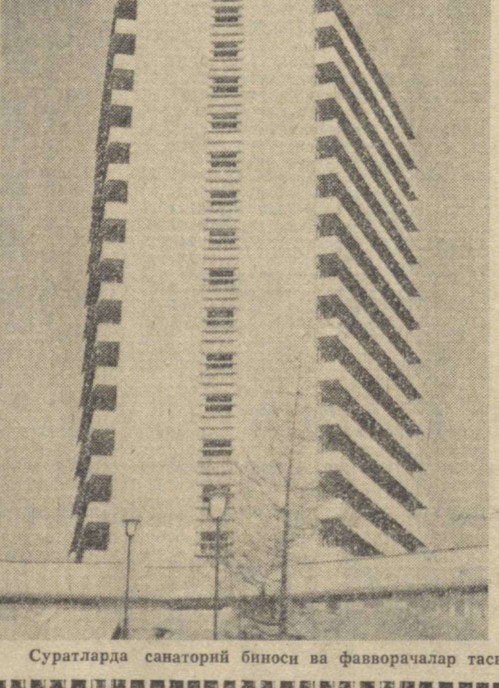

Суратларда санаторий биноси ва фаввoрачалар тасвирланган.

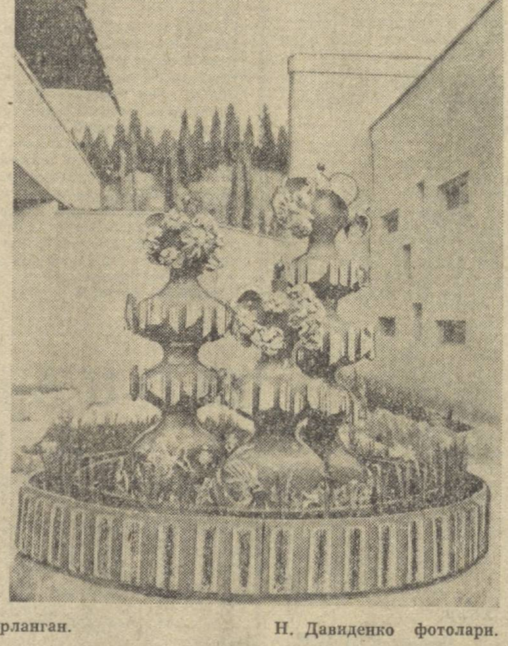

Н. Давиденко фотолари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/IX да **Этик кийган мушук** (кундузи), **Жизель** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IX да **Ғариблар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари, «СУВДА ЦИРК» АТТРАКЦИОНИ.**

Кино

Сиз менга ёзардингиз... — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Оқ полосада безгак — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Сафар — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

●

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАКУЛЬТЕТЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ: математика, амалий математика ва механика, физика, геология, география, тарих, ҳуқуқшунослик, журналистика, филология (рус ва ўзбек тилларида), химия, биология-тупроқшунослик, роман-герман, шарқ (ўзбек тилида).

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ТЎЛИҚ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ИЛҒОР ИШЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИЛГАН ШАХСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кирувчилар ўрта мактабни тугатгандан кейин камида бир йиллик амалий иш стажига эга бўлиши керак. Мазкур иш жойидаги иш стажи сўнгги бир йил ичида узлуксиз бўлиши керак.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ТИНГЛОВЧИЛАР МАХСУС СУҲБАТ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Тайёрлов бўлимини битириш имтиҳонини муваффақиятли топширганлар институтнинг биринчи курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Тингловчиларга 1-курс студентлари учун белгиланган миқдорда стипендия тўланади ва уларга ётоқхона берилади.

СССР Министрлар Советининг 1959 йил 18 сентябрда қабул қилинган қарорига мувофиқ корхоналар, колхозлар ва совхозлар йўлланмаси билан келган тингловчиларга ҳар ойда одатдагидан 15 процент миқдордаги стипендия юқоридаги ташкилотлар томонидан тўланади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: ариза, йўлланма, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), характеристика, 3x4 см. ҳажмдаги 8 та фотосурат, 286-формадаги соғлиғи тўғрисидаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма.

ҲУЖЖАТЛАР — 1 ОКТЯБРДАН 10 НОЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Суҳбат — 10 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ДЕКАБРДА БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 8 ой.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, 24-ётоқхона, 2-қават, 27-хона.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Узплодоовощвинпром» аграр-саноат бирлашмаси коллегияси, партия ва жамоат ташкилотлари шу соҳанинг кекса ходимларидан бири, Тошкент областидаги «Паркент» совхози директори

Ғани Саидович АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон КП Юқори Чирчиқ район комитети ва район ижроия комитети район партия комитетининг аъзоси, район Советининг депутати, «Паркент» совхозининг директори

Ғани Саидович АЪЗАМХЎЖАЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон Давлат физкультура институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари КПСС тарихи ва сиёсий иқтисод кафедрасининг [illegible]

Ҳусниддин МИРСАИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан [illegible]

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

4 СЕНТЯБРЬ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Зарядкага сафланинг. 9.30 «Будильник». 10.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.00 — «Орлёнок» 11.50 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Йилнинг 9 куни (бадиий фильм). 16.25 — Бугун— [illegible] Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 20.35 — Терговни билимдонлар олиб боради (телеспектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Концерт. 23.20 — Спорт программаси. 00.05 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20 — Куйланг, ёш хонандалар. 10.50 — Мультфильм. 11.00 — «Қувноқ стартлар». 12.00 — Қўғирчоқ театр. 12.30 — Вулқон билан биргамиз (бадиий фильм). 13.35 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 14.15 — [illegible] рот. 21.20 — Телеминиатюралар. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Пахтакор — мардлар майдони. 22.45 — Концерт.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

5 СЕНТЯБРЬ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ОРБИТА-3» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Эрталабки гимнастика. 9.30 — Мультфильм. 10.35 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 11.35 — [illegible] гилиқлар. 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Владимир Ильич номли Москва электромеханика заводи коллективи мусобақалашмоқда. 20.15 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Театр ҳақида ҳикоялар. 23.10 — Фильм-концерт.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мультфильм. 18.40 — Болалар учун кўрсатув. 19.10 — Диққат марказида — сифат ва самарадорлик. 19.20 — Халқаро шарҳловчилар даврасида. 19.45 — Ахборот. 20.00 [illegible]

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Эркаклар ёзи (бадиий фильм). 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — «Ҳаво сотувчиси» (бадиий фильм, 1-серия). 21.45 — «Ер ва эл».

Радио

4 Сентябрь

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — М. Убайдуллаева ва Т. Муродов куйлайди. 9.15 — «Табассум». 11.15 — Москва. Эрталабки салом. 12.10 — «Ўзбе- [illegible] нинг аҳамияти. 15.25 — Нефть ва газ саноати ходимларининг талабларига биноан концерт. 16.10 — Р. Файзий. «Ҳазрати инсон» романи асосида радиопостановка (2-қисм). 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — Москва. Халқаро шарҳловчилар даврасида. 18.30 — Танбурда Т. Алиматов чалади. 19.00 — Бизнинг радиопочта. 19.20 — «Ёшлик». 20.00 — Футбол. «Пахтакор» — «Шинник». 21.15 — Пахтакорлар ҳақида қўшиқлар. 22.00 — «Табассум» (такрорий). 22.45 — Енгил куйлар. 23.15 — Огаҳий лири- [illegible]

5 СЕНТЯБРЬ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. [illegible] лар. 11.15 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 11.30 — Совет экрани қўшиқлари. 12.10 — «Узбекистан индустральный». 13.00 — Ем-хашак жамғаришнинг боришини текширамиз. 13.30 — Чолғу асбоблари ансамбллари ижро этади. 14.00 — Дала ишлари кундалиги. 16.10 — Ўзбекистон композиторлари. С. Жалил. 18.30 — Тошкент шаҳрининг социал-иқтисодий тараққиёти. 19.00 — В. И. Лениннинг ўзбек тилига таржима қилинган китоблари. 19.20 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 20.25 — Озарбайжон куйлари. [illegible]

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.
Р — 14511. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 207.